

HAKİMLER

Kenanlılar'la Savaş

(Yşu.15:15-19)

1Bölüm

¹ İsraililer, Yeşu'nun ölümünden sonra RAB'be, <<Bizim için Kenanlılar'la savaşmaya ilk kim gidecek?>> diye sordular.

² RAB, <<Yahuda oymağı gidecek>> dedi, <<Kenan ülkesini onun eline teslim ediyorum.>>

³ Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'na, <<Kenanlılar'la savaşmak için payımıza düşen bölgeye bizimle birlikte gelin>> dediler, <<Sonra biz de payımıza düşen bölgeye sizinle geliriz.>> Böylece Şimonoğulları Yahudaoğulları'yla birlikte gitti.

⁴ Yahudaoğulları saldırıya geçti. RAB Kenanlılar'la Perizliler'i ellerine teslim etti. Bezek'te onlardan on bin kişiyi öldürdüler. ⁵ Adoni-Bezok'le*fa* orada karşılaşır savaşa tutuştular, Kenanlılar'la Perizliler'i yenilgiye uğrattılar. ⁶ Adoni-Bezok kaçtı, ama peşine düşüp onu yakaladılar; elleriyle ayaklarının başparmaklarını kestiler. ^{a7} O zaman Adoni-Bezok şöyle dedi: <<Elleriyle ayaklarının başparmakları kesilmiş yetmiş kral, soframdan düşen kırıntıları toplayıp yedi. Tanrı bana onlara yaptıklarımın karşılığını veriyor.>>

Adoni-Bezok'i Yerusolim'e götürdüler; orada öldü.

⁸ Yahudaoğulları Yerusolim'e saldırıp kenti aldılar; halkı kılıçtan geçirerek kenti ateşe verdiler. ⁹ Sonra dağlık bölgede, Negev'de ve Şefela'da yaşayan Kenanlılar'la savaşmak üzere güneye yöneldiler. ¹⁰ Eski adı Kiryat-Arba olan Hevron'da yaşayan Kenanlılar'ın üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı yenilgiye uğrattılar. ¹¹ Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkının üzerine yürüdüler.

¹² Kalev, <<Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim>> dedi. ¹³ Kenti Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. ¹⁴ Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeğinden inen kızına, <<Bir isteğin mi var?>> diye sordu. ¹⁵ Kız, <<Bana bir armağan ver>> dedi, <<Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver.>> Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

¹⁶ Musa'nın kayınbabasının torunları olan Kenliler, Yahudaoğulları'yla birlikte Hurma Kenti'nden*fb* ayrılıp Arat'ın güneyindeki Yahuda Çölü'nde yaşamaya gittiler. ^{b17} Bundan sonra Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'yla birlikte gidip Sefat Kenti'nde oturan Kenanlılar'ı yenilgiye uğrattılar. Kenti tümüyle yıktılar ve oraya Horma*fc* adını verdiler. ¹⁸ Yahudaoğulları Gazze'yi, Aşkelon'u, Ekron'u ve bunlara bağlı toprakları da ele geçirdiler. ^{c19} RAB Yahudaoğulları'yla birlikteydi. Yahudaoğulları dağlık bölgeyi ele geçirdilerse de ovada yaşayan halkı kovamadılar. Çünkü bunların demirden savaş arabaları vardı. ²⁰ Musa'nın sözü uyarınca Hevron'u Kalev'e verdiler. Kalev de Anak'ın üç torununu oradan sürdü.

²¹ Bununla birlikte Benyaminoğulları Yerusolim'de yaşayan Yevuslular'ı kovmadılar. Yevuslular bugün de Yerusolim'de Benyaminoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

²² Yusuf'un soyundan gelenler Beytel'in üzerine yürüdüler. RAB onlarla birlikteydi. ²³⁻

^a1:5 <<Adoni-Bezok>>: <<Bezok Beyi>> anlamına gelir.

^b1:16 <<Hurma Kenti>>: Eriha.

^c1:17 <<Horma>>: <<Yıkılmış>> anlamına gelir.

²⁴ Eski adı Luz olan Beytel Kenti hakkında bilgi toplamak için gönderdikleri casuslar kentten çıkan bir adam gördüler. Ona, <<Kentin girişini bize gösterirsen, sana iyi davranırız>> dediler. ²⁵ Kentin girişini gösteren adamla ailesini serbest bıraktılar, kent halkını ise kılıçtan geçirdiler. ²⁶ Adam Hitit* topraklarına göç ederek Luz adında bir kent kurdu; kent bugün de bu adla anılıyor.

²⁷ Manaşşeoğulları Beytşean, Taanak, Dor, Yivleam, Megiddo ve bunların çevre köylerindeki halkı kovmadı. Çünkü Kenanlılar bu topraklarda kalmakta kararlıydı. ²⁸ İsraililer Kenan halkını tümüyle kovmadılar; ama zamanla güçlenince onları angaryasına çalıştırdılar.

²⁹ Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar Gezer'de İsraililer'in arasında yaşadılar.

³⁰ Zevulun da Kitron ve Nahalol halklarını kovmadı. İsraililer arasında yaşayan bu Kenanlılar angarya işler yaptılar.

³¹ Aşeroğulları'na gelince, onlar da Akko, Sayda, Ahlav, Akziv, Helba, Afek ve Rehov halklarını kovmadılar. ³² Bu topraklardaki Kenanlılar'ı kovmayıp onlarla birlikte yaşadılar.

³³ Naftali Beytşemeş ve Beytanat halkını kovmadı. Buraların halkı olan Kenanlılar'la birlikte yaşayıp onları angaryasına çalıştırdı.

³⁴ Amurlular Danoğulları'nı ovaya inmekten alıkoyarak dağlık bölgelerde tuttular.

³⁵ Amurlular Heres Dağı'nda, Ayalon'da ve Şaalvim'de kalmakta kararlıydılar. Yusuf'un torunları güçlenince onları angaryasına çalıştırmaya başladılar.

³⁶ Amurlular'ın sınırı Akrep Geçidi'nden Sela'ya ve ötesine uzanıyordu.

Rab'bin Meleği İsraililer'i Azarlıyor

2Bölüm

¹ RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti ve İsraililer'e şöyle dedi: <<Sizi Mısır'dan çıkarıp atalarınıza söz verdiğim toprağa getirdim. <Sizinle yaptığım antlaşmayı hiçbir zaman bozmayacağım> dedim. ² Dedim ki, <Bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayın; sunaklarını yıkın.> Ama sözümü dinlemediniz. Bunu neden yaptınız? ³ Onun için şimdi, <Bu halkları önünüzden kovmayacağım; onlar böğrünüzde diken, ilahları da size tuzak olacak> diyorum.>>

⁴ RAB'bin meleği sözlerini bitirince bütün İsrail halkı hıçkırma hıçkırma ağlamaya başladı.

⁵ Bu yüzden oraya Bokim*^ç adını verdiler ve orada RAB'be kurban sundular. ^ç

^ç2:5 <<Bokim>>: <<Ağlama yeri>> anlamına gelir.

Yeşu'nun Ölümü

(Yşu.24:28-31)

⁶ Bundan sonra Yeşu halkı gönderdi. İsraililer paylarına düşen toprakları miras edinmek için yola çıktılar. ⁷ Yeşu yaşadıkça ve RAB'bin İsrail için yaptığı büyük işleri görmüş olup Yeşu'dan sonra sağ kalan ileri gelenler durdukça halk RAB'be kulluk etti. ⁸ RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü. ⁹ Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Heres'e gömdüler.

İsraililer Rab'den Uzaklaşıyor

¹⁰ Bu kuşaktan olanların hepsi ölüp atalarına kavuştuktan sonra, RAB'bi tanımayan ve O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen yeni bir kuşak yetişti. ¹¹ İsraililer RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallar'a* tapılar. ¹² Kendilerini Mısır'dan çıkararak atalarının Tanrısı RAB'bi terk ettiler. Çevrelerinde yaşayan ulusların değişik ilahlarına bağlanıp onlara taparak RAB'bi öfkeliendirdiler. ¹³ Çünkü RAB'bi terk edip Baal'a ve Aştoretler'e* tapılar.

¹⁴ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeliendi. Onları, her şeylerini alan yağmacıların eline teslim etti; artık karşı koyamadıkları çevredeki düşmanlarının kölesi yaptı. ¹⁵ RAB söylediği ve ant içtiği gibi, onlara karşı olduğundan, savaşa her gittiklerinde yenilgiye uğradılar. Büyük sıkıntı içindeydiler.

¹⁶ Sonra RAB onları yağmacıların elinden kurtaran hakimler çıkardı. ¹⁷ Ama hakimlerini de dinlemediler. RAB'be vefasızlık ederek başka ilahlara taptılar. RAB'bin buyruklarını yerine getiren ataları gibi davranmadılar, onların izlediği yoldan çabucak saptılar. ¹⁸ RAB onlar için ne zaman bir hakim çıkardıysa, onunla birlikte oldu; hakim yaşadığı sürece onları düşmanlarının elinden kurtardı. Baskı ve zulüm altında inledikleri zaman RAB onlara acıyordu. ¹⁹ Ne var ki, hakimleri ölür ölmez yine başka ilahlara bağlanıyor, onlara kulluk edip tapıyorlardı. Bu yolda atalarından beter oldular. Yaptıkları kötülüklerden ve inatçılıktan vazgeçemediler.

²⁰ RAB bu yüzden İsrail'e öfkelenerek şöyle dedi: <<Madem bu ulus atalarının uymasını buyurduğum antlaşmayı bozdu ve sözümü dinlemedi, ²¹ ben de Yeşu öldüğünde bu topraklarda bıraktığı ulusların hiçbirini artık önlerinden kovmayacağım. ²² Ataları gibi özenle RAB'bin yolundan gidip gitmeyeceklerini görmek için onları bu uluslarla sınavacağım.>>

²³ RAB o ulusları hemen kovmamış, Yeşu'nun eline teslim etmeyerek ülkelerinde kalmalarına izin vermişti.

3Bölüm

¹⁻² Kenan'daki savaşların hiçbirine katılmamış olan İsraililer'i sınamak ve hiç savaş deneyimi olmayan yeni kuşaklara savaş eğitimi vermek için RAB'bin dokunmadığı uluslar şunlardır: ³ Beş Filist Beyliği, bütün Kenanlılar, Saydalılar, Baal-Hermon Dağı'ndan Levo-Hamat'a kadar uzanan Lübnan dağlarında yaşayan Hivliler. ⁴ RAB İsraililer'i sınamak, Musa aracılığıyla atalarına verdiği buyrukları yerine getirip getirmeyeceklerini görmek için bu ulusları ülkelerinde bıraktı.

⁵ Böylece İsraililer Kenan, Hitit*, Amor, Periz, Hiv ve Yevus halkları arasında yaşadılar. ⁶ Onlardan kız aldılar, kızlarını onların oğullarına verdiler ve onların ilahlarına taptılar.

Otniel

⁷ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan İsraililer Tanrıları RAB'bi unutup Baallar'a* ve Aşera* putlarına taptılar. ⁸ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeleni ve onları Aram- Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'in eline teslim etti. İsraililer sekiz yıl Kuşan-Rişatayim'in boyunduruğunda kaldılar. ⁹ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlara Otniel adında bir kurtarıcı çıkardı. Kaleb'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel onları kurtardı. ¹⁰ RAB'bin Ruhu Otniel'in üzerine indi. Otniel İsraililer'i yönetti, onlar için savaştı. RAB Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'i onun eline teslim etti. Artık Otniel ondan daha güçlüydü. ¹¹ Ülke Kenaz oğlu Otniel'in ölümüne dek kırk yıl barış içinde yaşadı.

Ehut

¹² Sonra İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB gözünde kötü olanı yaptıkları için Moav Kralı Eglon'u onlara karşı güçlendirdi. ¹³ Kral Eglon Ammonlular'la Amalekliler'i kendi tarafına çekerek İsrail'e saldırdı. Onları bozguna uğratarak Hurma Kenti'ni ele geçirdi. ¹⁴ İsraililer on sekiz yıl Moav Kralı Eglon'un boyunduruğu altında kaldılar.

¹⁵ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlar için Ehut adında bir kurtarıcı çıkardı. Benyamini Gera'nın oğlu Ehut solaktı. İsraililer Ehut'un eliyle Moav Kralı Eglon'a haraç gönderdiler. ¹⁶ Ehut kendine bir arşın*fd* uzunluğunda iki ağızlı bir kama yaptı ve bunu sağ kalçası üzerine, giysisinin altına sakladı. ¹⁷ Varıp haracı Moav Kralı Eglon'a sundu. Eglon çok şişman bir adamdı. ¹⁸ Ehut haracı sunduktan sonra, haracı taşımış olan adamlarını salıverdi. ¹⁹ Ama kendisi Gilgal yakınındaki taş putlardan*fe* geri döndü. <<Ey kral, sana gizli bir haberim var>> dedi. Kral ona, <<Sus>> diyerek yanındaki adamların hepsini dışarı çıkardı. ^{da}3:16 <<Bir arşın>>: İbranice <<Gomet>>, yaklaşık 37 cm.

²⁰ Ehut, üst kattaki serin odasında yalnız kalan krala yaklaşıp, <<Tanrı'dan sana bir haber getirdim>> deyince kral tahtından kalktı. ²¹ Ehut sol eliyle sağ kalçası üzerindeki

kamayı çekti ve kralın karnına sapladı. ²² Kamanın ucu kralın sırtından çıktı. Bıçağın ardından kabza da ete saplanmıştı. Ehut kamayı çekmeyince kama kralın yağlı karnına gömüldü.

²³ Ehut sofaya çıktı, üst kattaki odanın kapısını ardından çekip kilitledi. ²⁴ O çıktıktan sonra, geri gelen kralın hizmetkârları üst kattaki odanın kapılarını kilitli buldular. Birbirlerine, <<Su döküyor olmalı>> dediler. ²⁵ Uzun süre bekledilerse de kral odanın kapılarını açmadı. Bunun üzerine bir anahtar bulup kapıyı açtılar. Efendilerinin ölüsü yerde yatıyordu.

²⁶ Onlar beklerken Ehut kaçmış, taş putları*fe* geçerek Seira'ya yönelmişti. ²⁷ Oraya varınca Efrayim'in dağlık bölgesine çıkıp boru çaldı. İsraililer onunla birlikte dağlardan indiler. Ehut önden gidiyordu. ²⁸ Onlara, <<Beni izleyin>> dedi, <<RAB düşmanlarınızı, Moavlılar'ı elinize teslim etti.>> ^{ee}3:19,26 <<Taş putlar>> ya da <<Taş ocakları>>.

Ehut'u izleyen İsraililer, Moav'a giden Şeria geçitlerini tuttular, kimseyi geçirmedi.

²⁹ Moav'ın güçlü yiğitlerinden on bin kadarını vurup öldürdüler; hiç kurtulan olmadı. ³⁰ Moav o gün İsraililer'in boyunduruğuna girdi. Ülke seksen yıl barış içinde yaşadı.

Şamgar

³¹ Ehut'tan sonra Anat oğlu Şamgar başa geçti. Şamgar Filistliler'den altı yüz kişiyi üvendireyle öldürerek İsraililer'i kurtardı.

Debora

4Bölüm

¹ Ehut'un ölümünden sonra İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. ² RAB de İsraililer'i Hasor'da egemenlik süren Kenanlı kral Yavin'in eline teslim etti. Yavin'in Sisera adında bir ordu komutanı vardı; Haroşet-Goyim'de yaşardı. ³ Dokuz yüz demir savaş arabasına sahip olan Yavin, yirmi yıldır İsraililer'i acımasızca eziyordu. Bu yüzden İsraililer RAB'be yakardılar.

⁴ O sırada İsrail'i Lappidot'un karısı Peygamber Debora yönetiyordu. ⁵ Debora Efrayim'in dağlık bölgesinde, Rama ile Beytel arasındaki hurma ağacının altında oturur, kendisine gelen İsraililer'in davalarına bakardı. ⁶ Debora bir gün adam gönderip Avinoam oğlu Barak'ı Kedeş-Naftali'den çağırttı. Ona, <<İsrail'in Tanrısı RAB, yanına Naftali ve Zevulunoğulları'ndan on bin kişi alıp Tavor Dağı'na gitmeni buyuruyor>> dedi, ⁷ <<RAB, <Kral Yavin'in ordu komutanı Sisera'yı, savaş arabalarını ve ordusunu Kişon Vadisi'ne, senin yanına çekip eline teslim edeceğim> diyor.>>

⁸ Barak Debora'ya, <<Eğer benimle gelirsen giderim>> dedi, <<Benimle gelmezsen gitmem.>>

⁹ Debora, <<Seninle gelmesine gelirim, ama böyle bir yol tuttuğun için onurlandırılmayacaksın>> dedi, <<Çünkü RAB Sisera'yı bir kadının eline teslim etmiş olacak.>> Böylece Debora kalkıp Barak'la birlikte Kedeş'e gitti. ¹⁰ Barak Zevulun ve Naftali oğullarını Kedeş'te topladı. Ardında on bin kişi vardı. Debora da onunla birlikte gitti.

¹¹ Kenliler'den Hever, Musa'nın kayınbiraderi Hovav'ın torunlarından, yani Kenliler'den ayrılmış, çadırını Kedeş yakınında Saananim'deki meşe ağacının yanına kurmuştu.

¹² Avinoam oğlu Barak'ın Tavor Dağı'na çıktığını duyan Sisera, ¹³ dokuz yüz demir arabasını ve yanındaki halkı Haroşet-Goyim'den çıkarıp Kişon Vadisi'nde topladı.

¹⁴ Debora Barak'a, <<Haydi kalk! Çünkü RAB'bin Sisera'yı senin eline teslim ettiği gün bugündür>> dedi, <<RAB senin önünden gidiyor.>> Bunun üzerine Barak ardında on bin kişiyle Tavor Dağı'ndan indi. ¹⁵ RAB, Sisera'yı, savaş arabalarını sürenleri ve ordusunu Barak'ın önünde şaşkına çevirerek bozguna uğrattı. Sisera savaş arabasından indi ve yaya olarak kaçtı. ¹⁶ Barak savaş arabalarını ve orduyu Haroşet-Goyim'e kadar kovaladı. Sisera'nın bütün ordusu kılıçtan geçirildi, tek kişi bile kurtulamadı.

¹⁷ Yaya olarak kaçan Sisera ise Kenliler'den Hever'in karısı Yael'in çadırına sığındı. Çünkü

Hasor Kralı Yavin'le Kenliler'den Hever'in arası iyiydi.

¹⁸ Yael Sisera'yı karşılamaya çıktı. Ona, <<Korkma, efendim, gel çadırıma sığın>> dedi. Çadırına sığınan Sisera'nın üzerine bir yorgan örttü.

¹⁹ Sisera, <<Susadım, lütfen biraz su ver de içeyim>> dedi. Yael süt tulumunu açıp ona içirdikten sonra üzerini yine örttü.

²⁰ Sisera kadına, <<Çadırın kapısında dur>> dedi, <<Biri gelir de çadırda kimse var mı diye sorarsa, yok de.>> ²¹ Hever'in karısı Yael eline bir çadır kazığı ile tokmak aldı. Yorgunluktan derin bir uykuya dalmış olan Sisera'ya sessizce yaklaşarak kazığı şakağına dayadı ve yere saplanıncaya dek çaktı. Sisera hemen öldü.

²² Yael Sisera'yı kovalayan Barak'ı karşılamaya çıktı. <<Gel, aradığın adamı sana göstereyim>> dedi.

Barak kadını izledi ve şakağına kazık çakılmış Sisera'yı ölü buldu.

²³ Böylece Tanrı o gün Kenanlı kral Yavin'i İsraililer'in önünde bozguna uğrattı.

²⁴ Giderek güçlenen İsraililer sonunda Kenanlı kral Yavin'i ortadan kaldırdılar.

Debora'nın Ezgisi

5Bölüm

¹ Debora ile Avinoam oğlu Barak o gün şu ezgiyi söylediler:

² <<İsrail'in önderleri başı çekince,
Halk gönüllü olarak savaşınca
RAB'be övgüler sunun.

³ Dinleyin, ey krallar!
Ey yönetenler, kulak verin!
RAB'be ezgiler söyleyip
İsrail'in Tanrısı RAB'bi ilahilerle öveceğim.

⁴ Seir'den çıktığında, ya RAB,
Edom kırlarından geçtiğinde,
Yer sarsıldı, göklerden yağmur boşandı,
Evet, bulutlar yağmur yağdırdı.

⁵ Sina Dağı'nda olan RAB'bin,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin önünde
Dağlar sarsıldı.

⁶ Anat oğlu Şamgar zamanında,
Yael zamanında kervanların ardı kesildi.
Yolcular sapa yollardan gider oldu.

⁷ Bomboştı İsrail'in köyleri,
Ben İsrail'de ana olarak ortaya çıkıncaya dek,
Ben Debora ortaya çıkıncaya dek
İsrail'in köyleri bomboştı.

⁸ Yeni ilahlar seçtikleri zaman
Savaş kentin kapılarına dayandı.
İsrail'deki kırk bin askerin elinde
Ne kalkan ne de mızrak vardı.

⁹ Yüreğim İsrail'i yönetenlerle
Ve halkın arasındaki gönüllülerledir.
RAB'be övgüler sunun!

¹⁰ Ey semerleri pahalı boz eşeklere binenler,
Ey yoldan yaya gidenler, dinleyin!

¹¹ Kuyu başındaki kalabalıklar

-
- RAB'bin zaferlerini,
İsrail savaşçılarının zaferlerini anlatıyorlar.
Ardından RAB'bin halkı kent kapılarına
Akın etmeye başladı.
- ¹² Uyan, uyan Debora, uyan uyan!
Söyle, ezgiler söyle!
Ey Avinoam oğlu Barak,
Kalk, götür tutsaklarını.
- ¹³ Geriye kalanlar soyluların yanına geldi,
RAB'bin halkı yiğitleriyle bana geldi.
- ¹⁴ Amalek kökünden olanlar Efrayim'den geldi,
Benjaminliler de seni izleyenlerin arasındaydı.
Yöneticiler Makir'den,
Başbuğ esasını taşıyanlar Zevulun'dan geldi.
- ¹⁵ Debora'yla birlikteydi İssakar'ın beyleri.
Evet, İssakaroğulları da Barak'ın ardından
Hızla ovaya indi.
Ama Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁶ Sürülerine kaval çalan çobanları
Dinlemek için neden ağıllarda kaldılar?
Evet, Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁷ Gilatlılar Şeria Irmağı'nın ötesinde kaldı,
Dan oymağıysa gemilerde oyalandı.
Aşer oymağı deniz kıyısında dinlendi,
Koylarda yan gelip oturdu.
- ¹⁸ Ama Zevulun ve Naftali halkları
Tehlikeye attılar canlarını savaş alanında.
- ¹⁹ Taanak'ta ve Megiddo sularının kıyısında
Krallar gelip savaştılar.
Kenan kralları da savaştı.
Ancak ne gümüş ne ganimet aldılar.
- ²⁰ Yıldızlar göklerden savaşa katıldı.
Göğü bir baştan öbür başa geçerken,
Sisera'ya karşı savaştı.
- ²¹ Kişon Irmağı, o eski ırmak,
Süpürüp götürdü onları.
Yürü, ey ruhum, üzerlerine güçle yürü!
- ²² O zaman atlar dörtnala koştu.
Güçlü atların toynakları
Yerde izler bıraktı.
- ²³ RAB'bin meleği, <Meroz Kenti'ni lanetleyin> dedi,
<Halkına lanetler yağdırın.
Çünkü RAB'bin yardımına,
Zorbalara karşı RAB'bin yardımına koşmadılar.>
- ²⁴ Kenliler'den Hever'in karısı Yael
Kadınlar arasında alabildiğine kutsansın.
Çadırlarda yaşayan kadınlar arasında

Alabildiğine kutsansın.

²⁵ Sisera su istedi, Yael ona süt verdi.

Soylulara yaraşır bir çanakla ayran sundu.

²⁶ Sol eline çadır kazığını,

Sağ eline işçi tokmağını aldı.

Vurdu, Sisera'nın başını ezdi.

Şakağına çaktı kazığı, deldi geçirdi.

²⁷ Ayaklarının dibine çöktü,

Yere serildi Sisera.

Düşüp yığıldı Yael'in ayakları dibine,

Yığıldığı yerde cansız kaldı.

²⁸ Sisera'nın annesi parmaklıkların ardından,

Pencereden bakıp feryat etti:

<Oğlumun savaş arabası

Neden bu kadar gecikti,

Nal sesleri neden duyulmuyor?>

²⁹ Bilge kadınlar onu yanıtladılar.

O da şöyle düşündü:

³⁰ <Ganimeti bulmuş, paylaşıyor olmalılar.

Her yiğide bir ya da iki kız,

Sisera'ya ganimet olarak rengarenk giysiler,

Evet, işlemeli, rengarenk giysiler.

Yağmacıların boyunları için

İki yanı işlemeli renkli giysiler,

Hepsi ganimet.>

³¹ Ya RAB, bütün düşmanların böyle yok olsun.

Seni sevenlerse,

Bütün gücüyle doğan güneş gibi olsunlar.>>

Bundan sonra ülke kırk yıl barış içinde yaşadı.

Gidyon

6Bölüm

¹ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları yedi yıl süreyle Midyanlılar'ın eline teslim etti. ² Midyan boyunduruğu İsraililer'e öyle ağır geldi ki, dağlarda kendilerine sığınaklar, mağaralar, kaleler yaptılar. ³ Ekin ettikleri vakit, Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar topraklarına girip ⁴ ordugah kurarlardı. Gazze'ye dek ekinleri yok eder, koyun, sığır, eşek gibi geçim kaynağı olan her şeyi alırlardı. ⁵ Hayvanları ve çadırlarıyla birlikte çekirge sürüsü gibi gelirdi. Adamları, develeri saymak olanaksızdı. Yakıp yıkmak amacıyla toprakları işgal ederlerdi. ⁶ Midyanlılar İsrail'i öyle yoksul düşürdüler ki, İsraililer RAB'be yakarmaya başladılar.

⁷ İsraililer Midyanlılar'dan ötürü RAB'be yakarınca, ⁸ RAB onlara bir peygamber gönderdi. Peygamber onlara şöyle dedi: <<İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, <Sizi Mısır'dan ben çıkardım, köle olduğunuz ülkeden ben getirdim. ⁹ Mısırlıların elinden, size baskı yapanların hepsinin elinden sizi ben kurtardım. Onları önünüzden kovdum, topraklarını size verdim.

¹⁰ Size dedim ki, Ben Tanrınız RAB'bim. Topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına tapmayın. Ama sözümü dinlemediniz.> >>

¹¹ RAB'bin meleği gelip Aviezerli Yoaş'ın Ofra Kenti'ndeki yabanıl fıstık ağacının altında oturdu. Yoaş'ın oğlu Gidyon, buğdayı Midyanlılar'dan kurtarmak için üzüm sıkma çukurunda dövüyordu. ¹² RAB'bin meleği ona görünerek, <<Ey yiğit savaşçı, RAB sizinledir>> dedi.

¹³ Gidyon, <<Ey Efendim, eğer RAB bizimleyle bütün bunlar neden başımıza geldi?>> diye karşılık verdi, <<Atalarımız RAB'bin bizi Mısır'dan çıkardığını söylemediler mi? Bize anlattıkları RAB'bin bütün o harikaları nerede? RAB bizi terk etti, Midyanlılar'ın eline teslim etti.>>

¹⁴ RAB Gidyon'a dönüp, <<Kendi gücünle git, İsrail'i Midyanlılar'ın elinden kurtar>> dedi, <<Seni ben gönderiyorum.>>

¹⁵ Gidyon, <<Ey Efendim, ben İsrail'i nasıl kurtarabilirim?>> diye karşılık verdi, <<Ait olduğum boy Manaşşe oymağının en zayıf boyudur. Ben de ailemin en genç adamıyım.>>

¹⁶ RAB, <<Ben seninle olacağım>> dedi, <<Midyanlılar'ı tek bir adamı yener gibi bozguna uğratacaksın.>>

¹⁷ Gidyon, <<Benden hoşnutsan, benimle konuşanın sen olduğuna dair bana bir belirti göster>> dedi, ¹⁸ <<Lütfen gelip sana adağımı sununcaya, önüne koyuncaya dek buradan ayrılma.>>

RAB, <<Sen dönünceye dek kalırım>> diye yanıtladı.

¹⁹ Gidyon eve gidip bir oğlak kesti, bir efa^{ff} undan mayasız pide yaptı. Eti sepete, et suyunu tencereye koydu; bunları getirip yabancı fıstık ağacının altında meleğe sundu.

^f6:19 <<Bir efa>>: Yaklaşık 13.2 kg.

²⁰ Tanrı'nın meleği, <<Eti ve mayasız pideleri al, şu kayanın üzerine koy. Et suyunu ise dök>> dedi. Gidyon söyleneni yaptı. ²¹ RAB'bin meleği elindeki değneğin ucuyla ete ve mayasız pidelere dokununca kayadan ateş fışkırdı. Ateş eti ve mayasız pideleri yakıp kül etti. Sonra RAB'bin meleği gözden kayboldu. ²² Gidyon, gördüğü kişinin RAB'bin meleği olduğunu anlayınca, <<Eyvah, Egemen RAB! Meleğinin yüzünü gördüm>> dedi.

²³ RAB ona, <<Sana esenlik olsun. Korkma, ölmeyeceksin>> dedi.

²⁴ Gidyon orada RAB için bir sunak yaptı. Sunağa <<Yahve şalom*fg*>> adını verdi. Sunak bugün de Aviezerliler'in Ofra Kenti'nde duruyor. ⁹⁹6:24 <<Yahve şalom>>: <<RAB esenliktir>> anlamına gelir.

²⁵ Aynı gece RAB, Gidyon'a, <<Babanın boğasını, yedi yaşındaki ikinci boğayı al>> dedi, <<Sonra babanın Baal* için yaptırdığı sunağı yık. Sunağın yanındaki Aşera* putunu kes.

²⁶ Tanrın RAB için bu höyüğün üstünde uygun bir sunak yap. İkinci boğayı al, keseceğin Aşera putunun odunlarıyla yakmalık sunu* olarak sun.>> ²⁷ Gidyon adamlarından onunu yanına alarak RAB'bin kendisine buyurduklarını yerine getirdi. Ne var ki, ailesinden ve kent halkından korktuğu için bunu gündüz yerine gece yaptı.

²⁸ Sabah erkenden kalkan kent halkı, Baal'a ait sunağın yıkıldığını, yanındaki Aşera putunun kesildiğini, ikinci boğanın yeni yapılan sunak üzerinde sunulduğunu gördü.

²⁹ Birbirlerine, <<Bu işi kim yaptı?>> diye sordular. Araştırıp soruşturduktan sonra, bu işi Yoaş oğlu Gidyon'un yaptığını anladılar. ³⁰ Bunun üzerine Yoaş'a, <<Oğlunu dışarı çıkar>> dediler, <<Ölmesi gerek. Çünkü Baal'ın sunağını yıktı, yanındaki Aşera putunu kesti.>>

³¹ Yoaş çevresindeki öfkeli kalabalığa, <<Baal'ı savunmak size mi düştü?>> dedi, <<Siz mi onu kurtaracaksınız? Onu savunan şafak sökmeden ölecek. Baal tanrıysa, bırakın kendini savunsun. Yıkılan sunak onun!>>

³² O gün Yoaş, <<Baal kendini savunsun, yıkılan sunak onun sunağıdır>> diyerek Gidyon'a Yerubbaal*fh* adını verdi. ^h6:32 <<Yerubbaal>>: <<Baal kendini savunsun>> anlamına gelir.

³³ Bu arada Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar birleşerek Şeria Irmağı'nı geçtiler, gidip Yizreel Vadisi'nde ordugah kurdular. ³⁴ RAB'bin Ruhu Gidyon'u yönlendirmeye başladı. Gidyon borusunu çalınca Aviezerliler onun çevresinde toplandı. ³⁵ Gidyon bütün Manaşşe'ye ulaklar göndererek oranın halkını da topladı. Aşer, Zevulun ve Naftali'ye de ulaklar gönderdi. Onlar da onu karşılamaya çıktılar.

³⁶ Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: <<Söz verdiğin gibi İsrail'i benim aracılığımla

kurtaracağın doğruysa, ³⁷ çiy yalnızca harman yerine koyduğum yün yapağının üzerine düşsün, topraksa kuru kalsın. Böylece, söylediğin gibi İsrail'i benim aracılığım ile kurtaracağımı bileceğim.>>

³⁸ Ve öyle oldu. Ertesi gün erkenden kalkan Gidyon yapağıyı alıp sıktı. Yapağıdan bir tas dolusu çiy süzöldü.

³⁹ Bunun üzerine Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: <<Bana kızma, bir istekte daha bulunmak istiyorum. Yapağıyla bir deneme daha yapmama izin ver. Lütfen bu kez yalnızca yapağı kuru kalsın, topraksa çiy ile ıslansın.>>

⁴⁰ Tanrı o gece Gidyon'un dediğini yaptı. Yapağı kuru kaldı, toprağın her yanıysa çiy ile kaplandı.

Gidyon Midyanlılar'ı Yeniyor

7Bölüm

¹ Yerubbaal -Gidyon- ile yanındaki halk erkenden kalkıp Harot Pınarı'nın başında ordugah kurdular. Midyanlılar'ın ordugahıysa onların kuzeyinde, More Tepesi'nin yanındaki vadideydi.

² RAB Gidyon'a şöyle dedi: <<Yanında fazla adam var; Midyan'ı onların eline teslim etmem. Yoksa İsraililer, <Kendi gücümüzle kurtulduk> diyerek bana karşı övünebilirler.

³ Şimdi halka şunu söyle: <Korkudan titreyen dönsün, Gilat Dağı'ndan geri gitsin.>> Bunun üzerine halktan yirmi iki bin kişi döndü, on bin kişi orada kaldı.

⁴ RAB Gidyon'a, <<Adamların sayısı hâlâ fazla>> dedi, <<Kalanları suyun başına götür, onları orada senin için sınavayım. <Bu seninle gidecek> dediğim adam seninle gidecek; <Bu seninle gitmeyecek> dediğim gitmeyecek.>>

⁵ Gidyon halkı suyun başına götürdü. RAB Gidyon'a, <<Köpek gibi diliyle su içenleri bir yana, su içmek için dizleri üzerine çökenleri öbür yana ayır>> dedi.

⁶ Ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içenlerin sayısı üç yüzü buldu. Geri kalanların hepsi su içmek için dizleri üzerine çöktüler. ⁷ RAB Gidyon'a, <<Sizi diliyle su içen üç yüz kişinin eliyle kurtaracağım>> dedi, <<Midyanlılar'ı senin eline teslim edeceğim. Öbürleri yerlerine dönsün.>>

⁸ Gidyon yalnız üç yüz kişiyi alıkoyarak geri kalan İsraililer'i çadırlarına gönderdi. Bu üç yüz kişi, gidenlerin kumanyalarıyla borularını da aldılar. Midyanlılar'ın ordugahı Gidyon'un aşağısında, vadideydi.

⁹ RAB aynı gece Gidyon'a, <<Kalk, ordugaha saldır>> dedi, <<Çünkü orayı senin eline teslim ediyorum. ¹⁰ Ordugaha yalnız gitmekten korkuyorsan, uşağın Pura'yı da yanına al.

¹¹ Midyanlılar'ın söylediklerine kulak kabart. O zaman ordugahlarına saldırmaya cesaret bulursun.>>

Böylece Gidyon uşağı Pura ile ordugahın yanına kadar sokuldu. ¹² Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar çekirge sürüsü gibi vadiye yayılmışlardı. Kıyıların kumu kadar çok, sayısız develeri vardı. ¹³ Gidyon ordugahın yanına vardığında, adamlardan biri arkadaşına gördüğü düşü anlatıyordu. <<Bir düş gördüm>> diyordu, <<Arpa unundan yapılmış bir somun ekmek, Midyan ordugahına doğru yuvarlanarak çadıra kadar geldi, çadıra çarpıp onu devirdi, altüst etti. Çadır yerle bir oldu.>>

¹⁴ Adamın arkadaşı şöyle karşılık verdi: <<Bu, İsraili Yoaş oğlu Gidyon'un kılıcından başka bir şey değildir. Tanrı Midyan'ı ve bütün ordugahı onun eline teslim edecek.>>

¹⁵ Gidyon düşü ve yorumunu duyunca Tanrı'ya tapındı. İsrail ordugahına döndü ve adamlarına, <<Kalkın! RAB Midyan ordugahını elinize teslim etti>> dedi. ¹⁶ Sonra üç yüz adamını üç bölüğe ayırdı. Hepsine borular, boş testiler ve testilerin içinde yakılmak üzere çırılar verdi. ¹⁷ Onlara, <<Gözünüz bende olsun>> dedi, <<Ben ne yaparsam siz de onu yapın. Ordugahın yanına vardığımda ne yaparsam siz de aynısını yapın. ¹⁸ Ben ve yanımdakiler

borularımızı çalınca, siz de ordugahın çevresinde durup borularınızı çalın ve, <RAB için ve Gidyon için!> diye bağırın.>>

¹⁹ Gidyon ile yanındaki yüz kişi gece yarısından az önce, nöbetçi değişiminden hemen sonra ordugahın yanına vardılar; borularını çalmaya başlayıp ellerindeki testileri kırdılar. ²⁰ Üç bölük de borularını çalıp testileri kırdı. Çalacakları boruları sağ ellerinde, çıralarıysa sol ellerinde tutuyorlardı. <<Yaşasın RAB'bin ve Gidyon'un kılıcı!>> diye bağırıldılar. ²¹ Onlar ordugahın çevresinde dururken, ordugahtakilerin hepsi koşuşmaya, bağırıp kaçışmaya başladı.

²² Üç yüz boru birden çalınca RAB ordugahtakilerin hepsini kılıçla birbirlerine saldırttı. Midyan ordusu Serera'ya doğru, Beytşitta'ya, Tabbat yakınındaki Avel-Mehola sınırına dek kaçtı. ²³ Naftali, Aşer ve bütün Manaşşe'den çağrılan İsraililer Midyanlılar'ı kovalamaya başladılar.

²⁴ Gidyon, Efrayim'in dağlık bölgesine gönderdiği ulaklar aracılığıyla, <<İnip Midyanlılar'a saldırın>> dedi, <<Önlerini kesmek için Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadar uzanan bölümünü tutun.>> Efrayimoğulları Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadarki bölümünü ele geçirdiler. ²⁵ Midyanlı iki önderi, Orev ile Zeev'i tutsak aldılar. Orev'i Orev Kayası'nda, Zeev'i ise Zeev'in üzüm sıkma çukurunda öldürerek Midyanlılar'ı kovalamaya devam ettiler. Orev'le Zeev'in kesik başlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasından Gidyon'a getirdiler.

Zevah ile Salmunna

8Bölüm

¹ Efrayimoğulları Gidyon'a, <<Midyanlılar'la savaşmaya gittiğinde bizi çağırmadın; bize neden böyle davrandın?>> diyerek onu sert bir dille eleştirdiler.

² Gidyon, <<Sizin yaptığının yanında benim yaptığım ne ki?>> diye karşılık verdi, <<Efrayim'in bağbozumundan artakalan üzümler, Aviezer'in bütün bağbozumu ürününden daha iyi değil mi? ³ Tanrı Midyan önderlerini, Orev'i ve Zeev'i elinize teslim etti. Sizin yaptıklarınıza kıyasla ben ne yapabildim ki?>> Gidyon'un bu sözleri onların öfkesini yatıştırdı.

⁴ Gidyon bitkin olmalarına karşın Midyanlılar'ı kovalamayı sürdüren üç yüz adamıyla Şeria Irmağı'na ulaşıp karşıya geçti. ⁵ Sukkot'a vardıklarında kent halkına, <<Lütfen arımdaki adamlara ekmek verin, bitkin haldeler>> dedi, <<Ben Midyan kralları Zevah ve Salmunna'yı kovalıyorum.>>

⁶ Sukkot önderleri, <<Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki, orduna ekmek verelim?>> dediler.

⁷ Gidyon, <<Öyle olsun!>> diye karşılık verdi, <<RAB Zevah ile Salmunna'yı elime teslim edince, bedenlerinizi çöl dikenleriyle, çalılarla yaracağım.>>

⁸ Gidyon oradan Penuel'e gitti ve oranın halkından da aynı şeyi istedi. Penuel halkı da Sukkot halkının verdiği yanıtın aynısını verdi. ⁹ Gidyon onlara, <<Esenlik içinde döndüğüm zaman bu kuleyi yıkacağım>> dedi.

¹⁰ Zevah ile Salmunna doğulu halkların ordularından artakalan yaklaşık on beş bin kişilik bir orduyla birlikte Karkor'daydılar. Eli kılıç tutan yüz yirmi bin savaşçı ölmüştü. ¹¹ Gidyon Novah ve Yogboha'nın doğusundan, göçebelerin yolundan geçerek düşman ordugahına saldırdı. Adamlar hazırlıksız yakalandılar. ¹² Zevah ile Salmunna kaçtıysa da Gidyon peşlerine düştü. Bu iki Midyan kralını, Zevah ile Salmunna'yı yakalayıp bütün ordularını bozguna uğrattı.

¹³ Yoaş oğlu Gidyon Heres Geçidi yoluyla savaştan döndü. ¹⁴ Yolda Sukkot'tan genç bir adamı yakalayıp sorguya çekti. Adam Sukkot önderleriyle ileri gelenlerinin adlarını, toplam yetmiş yedi kişinin adını yazıp Gidyon'a verdi.

¹⁵ Gidyon Sukkot'a gidip halka şöyle dedi: <<Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki bitkin adamlarına ekmek verelim> diyerek beni aşağıladınız. İşte Zevah ile Salmunna!>>

¹⁶ Sonra kentin ileri gelenlerini topladı; Sukkot halkını çöl dikenleriyle, çalılarla döverek cezalandırdı. ¹⁷ Ardından Penuel Kulesi'ni yıkıp kent halkını kılıçtan geçirdi.

¹⁸ Sonra Zevah ile Salmunna'ya, <<Tavor'da öldürdükleriniz nasıl adamlardı?>> diye sordu.

<<Tıpkı senin gibiydiler, hepsi kral oğullarına benziyordu>> yanıtını verdiler.

¹⁹ Gidyon, <<Onlar kardeşlerimdi, öz annemin oğullarıydı>> dedi, <<Yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, onları sağ bıraksaydınız sizi öldürmezdim.>> ²⁰ Sonra büyük oğlu Yeter'e, <<Haydi, öldür onları>> dedi. Ne var ki, henüz genç olan Yeter korktu, kılıcını çekmedi.

²¹ Bunun üzerine Zevah ile Salmunna Gidyon'a, <<Sen öldür bizi>> dediler, <<Erkeğin işini ancak erkek yapar.>>

Böylece Gidyon varıp Zevah ile Salmunna'yı öldürdü. Develerinin boyunlarındaki hilal biçimi süsleri de aldı.

²² İsraililer Gidyon'a, <<Sen, oğlun ve torunun bize önderlik edin>> dediler. <<Çünkü bizi Midyanlılar'ın elinden sen kurtardın.>>

²³ Ama Gidyon, <<Ben size önderlik etmem, oğlum da etmez>> diye karşılık verdi, <<Size RAB önderlik edecek.>> ²⁴ Sonra, <<Yalnız sizden bir dileğim var>> diye sözünü sürdürdü, <<Ele geçirdiğiniz ganimetin içindeki küpeleri bana verin.>> -İsmaililer altın küpeler takarlardı.-

²⁵ İsraililer, <<Seve seve veririz>> diyerek yere bir üstlük serdiler. Herkes ele geçirdiği küpeleri üstlüğüne üzerine attı. ²⁶ Hilaller, kolyeler, Midyan krallarının giydiği mor giysiler ve develerin boyunlarından alınan zincirler dışında, Gidyon'un aldığı altın küpelerin ağırlığı bin yedi yüz şekel*fi* tuttu. ²⁷ Gidyon bu altından bir efod* yaparak onu kendi kenti olan Ofra'ya yerleştirdi. Bütün İsraililer bu put yüzünden RAB'be vefasızlık ettiler. Böylece efod Gidyon ile ailesi için bir tuzak oldu. ^{118:26} <<Bin yedi yüz şekel>>: Yaklaşık 19.5 kg.

²⁸ İsraililer'e yenilen Midyanlılar bir daha toparlanamadılar. Ülke Gidyon zamanında kırk yıl barış içinde yaşadı.

Gidyon'un Ölümü

²⁹ Yoaş oğlu Yerubbaal dönüp kendi evinde yaşamını sürdürdü. ³⁰ Çok sayıda kadınla evlendi ve yetmiş oğlu oldu. ³¹ Ayrıca Şekem'de bir cariyesi vardı. Bundan da bir oğlu oldu, adını Avimelek koydu. ³² Yoaş oğlu Gidyon iyice yaşlanıp öldü. Aviezerliler'e ait Ofra Kenti'nde, babası Yoaş'ın mezarına gömüldü.

³³ Gidyon ölünce İsraililer yine RAB'be vefasızlık ettiler. Baallar'a* taptilar. Baal-Berit'i ilah edinerek ³⁴ kendilerini çevrelerindeki düşmanlarının elinden kurtaran Tanrıları RAB'bi unuttular. ³⁵ İsrail'e büyük iyilikler yapan Yerubbaal'ın -Gidyon'un- ev halkına vefasızlık ettiler.

Avimelek

9Bölüm

¹ Yerubbaal'ın oğlu Avimelek, dayılarının bulunduğu Şekem Kenti'ne giderek onlara ve annesinin boyundan gelen herkese şöyle dedi: ² <<Şekem halkına şunu duyurun: <Sizin için hangisi daha iyi? Gidyon'un yetmiş oğlu tarafından yönetilmek mi, yoksa bir kişi tarafından yönetilmek mi?> Unutmayın ki ben sizinle aynı etten, aynı kandanım.>>

³ Dayıları Avimelek'in söylediklerini Şekem halkına iletiler. Halkın yüreği Avimelek'ten yanaydı. <<O bizim kardeşimizdir>> dediler. ⁴ Ona Baal-Berit Tapınağı'ndan yetmiş parça gümüş verdiler. Avimelek bu parayla kiraladığı belalı serserileri peşine taktı. ⁵ Sonra Ofra'ya, babasının evine dönüp kardeşlerini, Yerubbaal'ın yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdü. Yalnız Yerubbaal'ın küçük oğlu Yotam kaçıp gizlendiği için sağ kaldı.

⁶ Şekem ve Beytmillo halkları toplanarak hep birlikte Şekem'de dikili taş meşesinin olduğu yere gittiler; Avimelek'i orada kral ilan ettiler.

⁷ Olup biteni Yotam'a bildirdiklerinde Yotam Gerizim Dağı'nın tepesine çıkıp yüksek sesle halka şöyle dedi: <<Ey Şekem halkı, beni dinleyin, Tanrı da sizi dinleyecek. ⁸ Bir gün ağaçlar kendilerine bir kral meshetmek* istediler; zeytin ağacına gidip, <Gel kralımız ol> dediler.

⁹ <<Zeytin ağacı, <İlahları ve insanları onurlandırmak için kullanılan yağımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?> diye yanıtladı.

¹⁰ <<Bunun üzerine ağaçlar incir ağacına, <Gel sen kralımız ol> dediler.

¹¹ <<İncir ağacı, <Tatlılığımı ve güzel meyvemi bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?> diye yanıtladı.

¹² <<Sonra ağaçlar asmaya, <Gel sen bizim kralımız ol> dediler. ¹³ Asma, <İlahlarla insanlara zevk veren yeni şarabımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?> dedi.

¹⁴ <<Sonunda ağaçlar karaçalıya, <Gel sen kralımız ol> dediler.

¹⁵ <<Karaçalı, <Eğer gerçekten beni kendinize kral meshetmek istiyorsanız, gelin gölgeme sığın> diye karşılık verdi, <Eğer sığınmazsanız, karaçalıdan çıkan ateş Lübnan'ın bütün sedir ağaçlarını yakıp kül edecektir.>

¹⁶ <<Şimdi siz Avimelek'i kral yapmakla içten ve dürüst davrandığınızı mı sanıyorsunuz? Yerubbaal'la ailesine iyilik mi ettiniz? Ona hak ettiği gibi mi davrandınız? ¹⁷ Oysa babam sizi Midyanlılar'ın elinden kurtarmak için canını tehlikeye atarak sizin için savaştı. ¹⁸ Ama bugün siz babamın ailesine karşı ayaklandınız, yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdünüz. Cariyesinden doğan Avimelek kardeşiniz olduğu için onu Şekem'e kral yaptınız. ¹⁹ Eğer bugün Yerubbaal'la ailesine içten ve dürüst davrandığınıza inanıyorsanız, Avimelek'le sevinin, o da sizinle sevinin! ²⁰ Ama öyle değilse, dilerim, Avimelek ateş olsun, Şekem ve Beytmillo halkını yakıp kül etsin. Ya da Şekem ve Beytmillo halkı ateş olsun, Avimelek'i yakıp kül etsin.>>

²¹ Ardından Yotam kardeşi Avimelek'ten korktuğu için kaçtı, gidip Beer'e yerleşti.

²² Avimelek İsrail'i üç yıl yönetti. ²³ Sonra Tanrı Avimelek'le Şekem halkını birbirine düşürdü; halk Avimelek'e başkaldırdı. ²⁴ Tanrı bunu Avimelek'i Yerubbaal'ın yetmiş oğluna yapılan zorbalığın aynısına uğratmak, kardeşlerini öldüren Avimelek'ten ve onu bu kırima isteklendiren Şekem halkından akıttıkları kanın öcünü almak için yaptı. ²⁵ Şekem halkı dağ başlarında Avimelek'e pusu kurdu. Oradan geçen herkesi soyuyorlardı. Bu durum Avimelek'e bildirildi.

²⁶ Ebet oğlu Gaal kardeşleriyle birlikte gelip Şekem'e yerleşti. Şekem halkı ona güvendi.

²⁷ Bağlara çıkıp üzümleri topladıktan, ezip şarap yaptıktan sonra bir şenlik düzenlediler. İlahlarının tapınağına gittiler; orada yiyip içerken Avimelek'e lanetler yağdırdılar. ²⁸ Ebet oğlu Gaal kalkıp şöyle dedi: <<Avimelek kim ki, biz Şekem halkı ona hizmet edelim? Yerubbaal'ın oğlu değil mi o? Zevul da onun yardımcısı değil mi? Şekemliler'in babası Hamor'un soyundan gelenlere hizmet edin. Neden Avimelek'e hizmet edelim? ²⁹ Keşke bu halkı ben yönetseydim! Avimelek'i uzaklaştırır ve, <Ordunu güçlendir de öyle ortaya çık!> derdim.>>

³⁰ Kentin yöneticisi olan Zevul, Ebet oğlu Gaal'ın sözlerini duyunca öfkelenildi.

³¹ Avimelek'e gizlice gönderdiği ulaklar aracılığıyla şöyle dedi: <<Ebet oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e geldiler. Kenti sana karşı ayaklandırıyorlar. ³² Gel, adamlarınla birlikte gece kırdı pusuya yat. ³³ Sabah güneş doğar doğmaz kalk, kenti bas. Gaal ile adamları sana saldırdığında onlara yapacağımı yap.>>

³⁴ Böylece Avimelek'le adamları gece kalkıp dört bölük halinde Şekem yakınında pusuya yattılar.

³⁵ Ebet oğlu Gaal çıkıp kentin giriş kapısında durunca, Avimelek'le yanındakiler pusu yerinden fırladılar.

³⁶ Gelenleri gören Gaal, Zevul'a, <<Dağların tepesinden inip gelenlere bak!>> dedi. Zevul, <<Adam sandığın aslında dağların gölgesidir>> diye karşılık verdi.

³⁷ Ama Gaal ısrar etti: <<Bak, topraklarımızın ortasında ilerleyenler var. Bir kısmı da Falcılar Meşesi yolundan geliyor.>>

³⁸ Bunun üzerine Zevul, <<Avimelek kim ki, ona hizmet edelim> diye övünen sen değil miydin?>> dedi, <<Küçümsediğin halk bu değil mi? Haydi şimdi git, onlarla savaş!>>

³⁹ Şekem halkına öncülük eden Gaal, Avimelek'le savaşa tutuştu. ⁴⁰ Ama tutunamayıp kaçmaya başladı. Avimelek ardına düştü. Kentin giriş kapısına dek çok sayıda ölü yerde yatıyordu.

⁴¹ Avimelek Aruma'da kaldı. Zevul ise Gaal'ı ve kardeşlerini Şekem'den kovdu, kentte yaşamalarına izin vermedi.

⁴² Savaşın ertesi günü Avimelek Şekemliler'in tarlalarına gittiklerini haber aldı.

⁴³ Adamlarını üç bölüğe ayırıp kırdı pusuya yattı. Halkın kentten çıktığını görünce saldırıp onları öldürdü. ⁴⁴ Sonra yanındaki bölükle hızla ilerleyerek kent giriş kapısına dayandı. Öbür iki bölüğe tarlalardakilere saldırıp onları öldürdü. ⁴⁵ Avimelek gün boyu kente karşı savaştı; kenti ele geçirdikten sonra halkını kılıçtan geçirdi. Kenti yıkıp üstüne tuz serpti.

⁴⁶ Şekem Kulesi'ndeki halk olup biteni duyunca, El-Berit Tapınağı'nın kalesine sığındı.

⁴⁷ Onların Şekem Kulesi'nde toplandığını haber alan Avimelek, ⁴⁸ yanındaki halkla birlikte Salmon Dağı'na çıktı. Eline bir balta alıp ağaçtan bir dal kesti, dalı omuzuna atarak yanındakilere, <<Ne yaptığımı gördünüz>> dedi, <<Çabuk olun, siz de benim gibi yapın.>> ⁴⁹ Böylece hepsi birer dal kesip Avimelek'i izledi. Dallarını kalenin dibinde yığıp ateşe verdiler. Şekem Kulesi'ndeki bin kadar kadın, erkek yanarak öldü.

⁵⁰ Bundan sonra Avimelek Teves üzerine yürüdü, kenti kuşatıp ele geçirdi. ⁵¹ Kentin ortasında sağlam bir kule vardı. Kadın erkek bütün kent halkı oraya sığındı. Kapıları kapayıp kulenin damına çıktılar. ⁵² Avimelek gelip kuleyi kuşattı. Ateşe vermek için kapısına yaklaştığında, ⁵³ bir kadın değirmenin üst taşını Avimelek'in üzerine atıp başını yarıdı.

⁵⁴ Avimelek hemen silahlarını taşıyan uşağını çağırdı ve, <<Kılıcını çek, beni öldür>> dedi, <<Hiç kimse, <Avimelek'i bir kadın öldürdü> demesin.>> Uşak kılıcını Avimelek'e saplayıp onu öldürdü. ⁵⁵ Avimelek'in öldüğünü görünce İsraililer evlerine döndüler.

⁵⁶ Böylece Tanrı yetmiş kardeşini öldürerek babasına büyük kötülük eden Avimelek'i cezalandırdı. ⁵⁷ Tanrı Şekem halkını da yaptıkları kötülüklerden ötürü cezalandırdı. Yerubbaal'ın oğlu Yotam'ın lanetine uğradılar.

Tola

10Bölüm

¹ Avimelek'in ölümünden sonra İsrail'i kurtarmak için İssakar oymağından Dodo oğlu Pua oğlu Tola adında bir adam ortaya çıktı. Tola Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şamir'de yaşardı. ² İsrail'i yirmi üç yıl yönettikten sonra öldü, Şamir'de gömüldü.

Yair

³ Ondan sonra Gilatlı Yair başa geçti. Yair İsrail'i yirmi iki yıl yönetti. ⁴ Otuz oğlu vardı. Bunlar otuz eşeğe biner, otuz kenti yönetirlerdi. Gilat yöresindeki bu kentler bugün de Havvot-Yair*fi* diye anılıyor. ⁵ Yair ölünce Kamon'da gömüldü. ¹¹10:4 <<Havvot-Yair>>: <<Yair'in yerleşim birimleri>> anlamına gelir.

Yiftah

⁶ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar; Baallar'a*, Aştoretler'e*, Aram, Sayda, Moay, Ammon ve Filist ilahlarına kulluk ettiler. RAB'bi terk ettiler, O'na kulluk etmediler. ⁷ Bu yüzden İsraililer'e öfkelenen RAB, onları Filistliler'e ve Ammonlular'a tutsak etti. ⁸ Bunlar o yıldan başlayarak İsraililer'i baskı altında ezdiler; Şeria Irmağı'nın ötesinde, Gilat'taki Amorlular ülkesinde yaşayan bütün İsraililer'i on sekiz yıl baskı altında tuttular.

⁹ Ammonlular Yahuda, Benyamin ve Efrayim oymaklarıyla savaşmak için Şeria Irmağı'nın ötesine geçtiler. İsrail büyük sıkıntı içindeydi. ¹⁰ İsraililer RAB'be, <<Sana karşı günah işledik>> diye seslendiler, <<Seni, Tanrımız'ı terk edip Baallar'a kulluk ettik.>>

¹¹ RAB, <<Sizi Mısırlılar'dan, Amorlular'dan, Ammonlular'dan, Filistliler'den kurtaran ben değil miyim?>> diye karşılık verdi, ¹² <<Saydalılar, Amalekliler, Maonlular size baskı yaptıklarında bana yakardınız, ben de sizi onların elinden kurtardım. ¹³ Sizse beni terk ettiniz, başka ilahlara kulluk ettiniz. Bu yüzden sizi bir daha kurtarmayacağım. ¹⁴ Gidin, seçtiğiniz ilahlara yakarın; sıkıntıya düştüğünüzde sizi onlar kurtarsın.>>

¹⁵ İsraililer, <<Günah işledik>> dediler, <<Bize ne istersen yap. Yalnız bugün bizi kurtar.>> ¹⁶ Sonra aralarındaki yabancı putları atıp RAB'be tapındılar. RAB de onların daha fazla acı çekmesine dayanamadı.

¹⁷ Ammonlular toplanıp Gilat'ta ordugah kurunca İsraililer de toplanarak Mispa'da ordugah kurdular. ¹⁸ Gilat halkının önderleri birbirlerine, <<Ammonlular'a karşı ilk saldırıyı başlatan kişi, bütün Gilat halkının önderi olacak>> dediler.

11Bölüm

¹ Yiftah adında yiğit bir savaşçı vardı. Bir fahişenin oğlu olan Yiftah'ın babasının adı Gilat'tı. ² Gilat'ın karısı da ona erkek çocuklar doğurmuştu. Bu çocuklar büyüyünce Yiftah'ı kovmuşlardı. Ona, <<Babamızın evinden miras almayacaksın. Çünkü sen başka bir kadının oğlusun>> demişlerdi. ³ Yiftah kardeşlerinden kaçıp Tov yöresine yerleşti. Çevresinde toplanan serserilere önderlik etmeye başladı.

⁴ Bir süre sonra Ammonlular İsraililer'e savaş açtı. ⁵ Savaş patlak verince Gilat ileri gelenleri Yiftah'ı almak için Tov yöresine gittiler. ⁶ Ona, <<Gel, komutanımız ol, Ammonlular'la savaşalım>> dediler.

⁷ Yiftah, <<Benden nefret eden, beni babamın evinden kovan siz değil miydiniz?>> diye yanıtladı, <<Sıkıntıya düşünce neden bana geldiniz?>>

⁸ Gilat ileri gelenleri, <<Sana başvuruyoruz; çünkü bizimle gelip Ammonlular'la savaşmanı, bize, Gilat halkına önderlik etmeni istiyoruz>> dediler.

⁹ Yiftah, <<Ammonlular'la savaşmak için beni götürürseniz, RAB de onları elime teslim ederse, sizin önderiniz olacak mıyım?>> diye sordu.

¹⁰ Gilat ileri gelenleri, <<RAB aramızda tanık olsun, kesinlikle dediğin gibi yapacağız>> dediler. ¹¹ Böylece Yiftah Gilat ileri gelenleriyle birlikte gitti. Halk onu kendine önder ve komutan yaptı. Yiftah bütün söylediklerini Mispa'da, RAB'bin önünde yineledi.

¹² Sonra Ammon Kralı'na ulaklar göndererek, <<Aramızda ne var ki, ülkeme saldırmaya kalkıyorsun?>> dedi.

¹³ Ammon Kralı, Yiftah'ın ulaklarına şu karşılığı verdi: <<İsraililer Mısır'dan çıktıktan sonra Arnon Vadisi'nden Yabbuk ve Şeria ırmaklarına kadar uzanan topraklarımı aldılar. Şimdi buraları bana savaşız geri ver.>>

¹⁴ Yiftah yine Ammon Kralı'na ulaklar göndererek ¹⁵ şöyle dedi: <<Yiftah diyor ki, İsraililer ne Moav ülkesini, ne de Ammon topraklarını aldı. ¹⁶ Mısır'dan çıktıkları zaman Kızıldeniz'e* kadar çölde yürüyerek Kadeş'e ulaştılar. ¹⁷ Sonra Edom Kralı'na ulaklar göndererek, <Lütfen topraklarından geçmemize izin ver> dediler. Edom Kralı kulak asmadı. İsraililer Moav Kralı'na da ulaklar gönderdi, ama o da izin vermedi. Bunun üzerine Kadeş'te kaldılar.

¹⁸ <<Çölü izleyerek Edom ile Moav topraklarının çevresinden geçtiler; Moav bölgesinin doğusunda, Arnon Vadisi'nin öbür yakasında konakladılar. Moav sınırından içeri girmediler. Çünkü Arnon Vadisi sınırdı.

¹⁹ <<Sonra Heşbon'da egemenlik süren Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklar göndererek, <Ülkenden geçip topraklarımıza ulaşmamıza izin ver> diye rica ettiler. ²⁰ Ama Sihon

İsrailliler'in topraklarından geçip gideceklerine inanmadı. Bu nedenle bütün halkını toplayıp Yahesa'da ordugah kurdu ve İsrailliler'le savaşa tutuştu.

²¹ <<İsrail'in Tanrısı RAB, Sihon'u ve bütün halkını İsrailliler'in eline teslim etti. İsrailliler Amurlular'ı yenip o yöredeki halkın bütün topraklarını ele geçirdiler. ²² Arnon Vadisi'nden Yabbuk Irmağı'na, çölden Şeria Irmağı'na kadar uzanan bütün Amor topraklarını ele geçirdiler.

²³ <<İsrail'in Tanrısı RAB Amurlular'ı kendi halkı İsrail'in önünden kovduktan sonra, sen hangi hakla buraları geri istiyorsun? ²⁴ İlahın Kemoş sana bir yer verse oraya sahip çıkmaz mısın? Biz de Tanrımız RAB'bin önümüzden kovduğu halkın topraklarını sahipleneceğiz. ²⁵ Sen Moav Kralı Sippor oğlu Balak'tan üstün müsün? O hiç İsrailliler'le çekişti mi, hiç onlarla savaşmaya kalkıştı mı? ²⁶ İsrailliler üç yüz yıldır Heşbon'da, Aroer'de, bunların çevre köylerinde ve Arnon kıyısındaki bütün kentlerde yaşarken neden buraları geri almaya çalışmadınız? ²⁷ Ben sana karşı suç işlemedim. Ama sen benimle savaşmaya kalkışmakla bana haksızlık ediyorsun. Hakim olan RAB, İsrailliler'le Ammonlular arasında bugün hakemlik yapın.>>

²⁸ Ne var ki Ammon Kralı, Yiftah'ın kendisine iletmiş olduğu bu sözlere kulak asmadı.

²⁹ RAB'bin Ruhü Yiftah'ın üzerine indi. Yiftah, Gilat ve Manaşşe'den geçti, Gilat'taki Mispadan geçerek Ammonlular'a doğru ilerledi. ³⁰ RAB'bin önünde ant içerek şöyle dedi: <<Gerçekten Ammonlular'ı elime teslim edersen, ³¹ onları yenip sağ salim döndüğümde beni karşılamak için evimin kapısından ilk çıkan, RAB'be adanacaktır. Onu yakmalık sunu* olarak sunacağım.>>

³² Yiftah bundan sonra Ammonlular'la savaşmaya gitti. RAB onları Yiftah'ın eline teslim etti. ³³ Yiftah, başta Avel-Keramim olmak üzere, Aroer'den Minnit'e kadar yirmi kenti yakıp yıkarak Ammonlular'a çok büyük kayıplar verdi. Böylece Ammonlular İsrailliler'in boyunduruğuna girdi.

³⁴ Yiftah Mispaya, kendi evine döndüğünde, kızı tef çalıp dans ederek onu karşılamaya çıktı. Tek çocuğu oydu, ondan başka ne oğlu ne de kızı vardı. ³⁵ Yiftah, kızını görünce giysilerini yırtarak, <<Eyvahlar olsun, kızım!>> dedi, <<Beni perişan ettin, umarsız bıraktın! Çünkü RAB'be verdiğim sözden dönmem.>>

³⁶ Kız, <<Baba, RAB'be ant içtin>> dedi, <<Madem RAB düşmanların olan Ammonlular'dan senin öcünü aldı, ağzından ne çıktıysa bana öyle yap.>> ³⁷ Sonra ekledi: <<Yalnız bir dileğim var: Beni iki ay serbest bırak, gidip arkadaşlarımla kırlarda gezineyim, kızlığıma ağlayayım.>>

³⁸ Babası, <<Gidebilirsin>> diyerek onu iki ay serbest bıraktı. Kız arkadaşlarıyla birlikte kırlara çıkıp erdenliğine ağladı. ³⁹ İki ay sonra babasının yanına döndü. Babası da içtiği andı yerine getirdi. Kıza erkek eli değmemişti.

Bundan sonra İsrail'de bir gelenek oluştu. ⁴⁰ İsrail kızları her yıl kırlara çıkıp Gilatlı Yiftah'ın kızı için dört gün yas tutar oldular.

Yiftah ile Efrayim

12Bölüm

¹ Efrayimli erkekler toplanıp Safon'a geçtiler. Yiftah'a, <<Ammonlular'la savaşmaya gittiğinde bizi neden çağırmadın?>> dediler, <<Seni de evini de yakacağız.>>

² Yiftah, <<Halkımla ben Ammonlular'a karşı amansız bir savaşa tutuşmuştuk>> diye yanıtladı, <<Sizi çağırdım, ama gelip beni onların elinden kurtarmadınız. ³ Beni kurtarmak istemediğinizi görünce canımı dişime takıp Ammonlular'a karşı harekete geçtim. Sonunda RAB onları elime teslim etti. Neden bugün benimle savaşmaya kalkışıyorsunuz?>>

⁴ Bundan sonra Yiftah Gilat erkeklerini toplayarak Efrayimoğulları'yla savaşa girdi. Gilatlılar Efrayimoğulları'na saldırdılar. Çünkü Efrayimoğulları onlara, <<Ey Efrayim ve

Manaşşe halkları arasında yaşayan Gilatlılar, siz Efrayim'den kaçan döneblersiniz!>> demişlerdi. ⁵ Şeria Irmağı'nın Efrayim'e yol veren geçitlerini tutan Gilatlılar, geçmek isteyen Efrayimli kaçaklara, <<Efrayimli misin?>> diye sorarlardı. Adamlar, <<Hayır>> derlerse, ⁶ o zaman onlara, <<Şibbolet> deyin bakalım>> derlerdi. Adamlar <<Sibbolet>> derdi. Çünkü <<Şibbolet>> sözcüğünü doğru söyleyemezlerdi. Bunun üzerine onları yakalayıp Şeria Irmağı'nın geçitlerinde öldürürlerdi. O gün Efrayimliler'den kırk iki bin kişi öldürüldü.

⁷ Gilatlı Yiftah İsrail'i altı yıl yönetti. Ölünce Gilat kentlerinden birinde gömüldü.

İvsan, Elon ve Avdon

⁸ Ondan sonra İsrail'in başına Beytlehemli İvsan geçti. ⁹ İvsan'ın otuz oğlu, otuz kızı vardı. İvsan kızlarını başka boylara verdi, oğullarına da başka boylardan kızlar aldı. İsrail'i yedi yıl yönetti. ¹⁰ Ölünce Beytlehem'de gömüldü.

¹¹ Ondan sonra İsrail'in başına Zevulun oymağından Elon geçti. Elon İsrail'i on yıl yönetti. ¹² Ölünce Zevulun topraklarında, Ayalon'da gömüldü.

¹³ Onun ardından İsrail'in başına Piratonlu Hillel oğlu Avdon geçti. ¹⁴ Avdon'un kırk oğlu, otuz torunu ve bunların bindiği yetmiş eşeği vardı. İsrail'i sekiz yıl yönetti. ¹⁵ Piratonlu Hillel oğlu Avdon ölünce Amalekliler'e ait dağlık bölgenin Efrayim yöresindeki Piraton'da gömüldü.

Şimşon'un Doğumu

13Bölüm

¹ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları kırk yıl süreyle Filistliler'in boyunduruğuna terk etti.

² Dan oymağından Soralı bir adam vardı. Adı Manoah'tı. Karısı kısır ve hiç çocuğu olmamıştı. ³ RAB'bin meleği kadına görünerek, <<Kısır olduğun, çocuk doğurmadığın halde gebe kalıp bir oğul doğuracaksın>> dedi, ⁴ <<Bundan böyle şarap ya da içki içmemeye dikkat et, murdar* bir şey yeme. ⁵ Çünkü gebe kalıp bir oğul doğuracaksın. Onun başına ustura değmeyecek. Çünkü o daha rahmindeyken Tanrı'ya adanmış* olacak. İsrail'i Filistliler'in elinden kurtarmaya başlayacak olan odur.>>

⁶ Kadın kocasına gidip, <<Yanıma bir Tanrı adamı geldi>> dedi, <<Tanrı'nın meleğine benzer görkemli bir görünüşü vardı. Nereden geldiğini sormadım. Bana adını da söylemedi. ⁷ Ama, <Gebe kalıp bir oğul doğuracaksın> dedi, <Bundan böyle şarap ve içki içme, murdar bir şey yeme. Çünkü çocuk ana rahmine düştüğü andan öleceği güne dek Tanrı'nın adanmış* olacak.>>

⁸ Manoah RAB'be şöyle yakardı: <<Ya Rab, gönderdiğin Tanrı adamının yine gelmesini, doğacak çocuk için ne yapmamız gerektiğini bize öğretmesini dilerim.>>

⁹ Tanrı Manoah'ın yakarışını duydu. Kadın tarladayken Tanrı'nın meleği yine ona göründü. Ne var ki, Manoah karısının yanında değildi. ¹⁰ Kadın haber vermek için koşa koşa kocasına gitti. <<İşte geçen gün yanıma gelen adam yine bana göründü!>> dedi.

¹¹ Manoah kalkıp karısının ardısına gitti. Adamın yanına varınca, <<Karımla konuşan adam sen misin?>> diye sordu.

Adam, <<Evet, benim>> dedi.

¹² Manoah, <<Söylediklerin yerine geldiğinde, çocuğun yaşamı ve göreviyle ilgili yargı ne olacak?>> diye sordu.

¹³ RAB'bin meleği, <<Karın kendisine söylediğim her şeyden sakınsın>> diye karşılık verdi, ¹⁴ <<Asmanın ürününden üretilen hiçbir şey yemesin, şarap ve içki içmesin. Murdar bir şey yemesin. Buyurduklarımın hepsini yerine getirsin.>>

¹⁵ Manoah, <<Seni alıkoymak, onuruna bir oğlak kesmek istiyoruz>> dedi.

¹⁶ RAB'bin meleği, <<Beni alıkoysan da hazırlayacağın yemeği yemem>> dedi, <<Yakmalık bir sunu* sunacaksan, RAB'be sunmalısın.>> Manoah onun RAB'bin meleği

olduğunu anlamamıştı.

¹⁷ RAB'bin meleğine, <<Adın ne?>> diye sordu, <<Bilelim ki, söylediklerin yerine geldiğinde seni onurlandırırım.>>

¹⁸ RAB'bin meleği, <<Adımı niçin soruyorsun?>> dedi, <<Adım tanımlanamaz.>>

¹⁹ Manoah bir oğlakla tahıl sunusunu* aldı, bir kayanın üzerinde RAB'be sundu. O anda Manoah'la karısının gözü önünde şaşılacak şeyler oldu: ²⁰ RAB'bin meleği sunaktan yükselen alevle birlikte göğe yükseldi. Bunu gören Manoah'la karısı yüzüstü yere kapandılar.

²¹ RAB'bin meleği Manoah'la karısına bir daha görünmeyince, Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anladı. ²² Karısına, <<Kesinlikle öleceğiz>> dedi, <<Çünkü Tanrı'yı gördük.>>

²³ Karısı, <<RAB bizi öldürmek isteseydi, yakmalık sunuyu ve tahıl sunusunu kabul etmezdi>> diye karşılık verdi, <<Bütün bunları bize göstermezdi. Bugün söylediklerini de işitmezdik.>>

²⁴ Ve kadın bir erkek çocuk doğurdu. Adını Şimşon koydu. Çocuk büyüyüp gelişti. RAB de onu kutsadı. ²⁵ RAB'bin Ruhu Sora ile Eştaol arasında, Mahane-Dan'da bulunan Şimşon'u yönlendirmeye başladı.

Şimşon'un Evlenmesi

14Bölüm

¹ Şimşon bir gün Timna'ya gitti. Orada Filistli bir kadın gördü. ² Geri dönünce annesiyle babasına, <<Timna'da Filistli bir kadın gördüm>> dedi, <<Onu hemen bana eş olarak alın.>>

³ Annesiyle babası, <<Akrabalarının ya da halkımızın kızları arasında kimse yok mu ki, sünnetsiz* Filistliler'den kız almaya kalkıyorsun?>> diye karşılık verdiler.

Ama Şimşon babasına, <<Bana o kadını al, ondan hoşlanıyorum>> dedi. ⁴ Şimşon'un annesiyle babası bunu isteyen RAB olduğunu anlamadılar. Çünkü RAB o sırada İsraililer'e egemen olan Filistliler'e karşı fırsat kolluyordu.

⁵ Böylece Şimşon annesi ve babasıyla Timna'ya doğru yola koyuldu. Timna bağlarına vardıklarında, genç bir aslan kükreyerek Şimşon'un karşısına çıktı. ⁶ Şimşon üzerine inen RAB'bin Ruhu'yla güçlendi ve aslanı bir oğlak parçalar gibi çıplak elle parçaladı. Ama yaptığını ne annesine ne de babasına bildirdi.

⁷ Sonra gidip kadınla konuştu ve ondan çok hoşlandı. ⁸ Bir süre sonra kadınla evlenmek üzere yine Timna'ya giderken, aslanın leşini görmek için yoldan saptı. Bir arı sürüsünün aslanın leşini kovana çevirdiğini gördü. ⁹ Kovadaki balı avuçlarına doldurdu, yiye yiye oradan uzaklaştı. Annesiyle babasının yanına varınca baldan onlara da verdi, onlar da yedi. Ama balı aslanın leşinden aldığını söylemedi.

¹⁰ Babası kadını görmeye gidince, Şimşon da damat geleneğine uyararak orada bir şölen düzenledi. ¹¹ Filistliler onu görünce ona eşlik etmek üzere otuz genç getirdiler. ¹² Şimşon onlara, <<Size bir bilmece sorayım>> dedi, <<Şölenin yedi günü içinde kesin yanıtı bulup bana bildirirseniz, size otuz keten mintan, otuz takım da üst giysi vereceğim. ¹³ Ama bilmeceyi çözemezseniz, o zaman da siz bana otuz keten mintanla otuz takım üst giysi vereceksiniz.>>

Ona, <<Seni dinliyoruz>> dediler, <<Söyle bakalım bilmeceyi.>>

¹⁴ Şimşon,

<<Yiyenden yiyecek,
Güçlüden tatlı çıktı>>

dedi. Üç gün geçtiyse de bilmeceyi çözemediler.

¹⁵ Dördüncü*^{fj} gün gençler Şimşon'un karısına, <<Kocanı kandır da bize bilmeceyi yanıtını versin>> dediler, <<Yoksa, seni de babanın evini de yakarız. Bizi soymak için mi buraya çağırdınız?>>

^{14:15} Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice <<Dördüncü>>,
Masoretik metin <<Yedinci>>.

¹⁶ Şimşon'un karısı ağlayarak ona, <<Benden nefret ediyorsun>> dedi, <<Beni sevmiyorsun. Soydaşlarıma bir bilmece sordun, yanıtını bana söylemedin.>>

Şimşon karısına, <<Bak>> dedi, <<Anneme babama bile söylemedim, sana mı söyleyeceğim?>>

¹⁷ Kadın şölen boyunca yedi gün ağlayıp durdu. Kadının sürekli sıkıştırması üzerine Şimşon yedinci gün bilmeceyi yanıtını ona söyledi. Kadın da yanıtı soydaşlarına ilettili.

¹⁸ Yedinci gün, gün batmadan kentli gençler Şimşon'a geldiler.

<<Baldan tatlı,
Aslandan güçlü ne var?>>

dediler.

Şimşon, <<Düvemle çift sürmüş olmasaydınız, bilmeceyi çözemezsiniz>> diye karşılık verdi.

¹⁹ RAB'bin Ruhu üzerine inince güçlenen Şimşon Aşkelon'a gitti; otuz kişi vurup mallarını yağmaladı, giysilerini de bilmeceyi çözenlere verdi. Öfkeden kudurmuş bir halde babasının evine döndü.

²⁰ Şimşon'un karısı ise Şimşon'a eşlik eden sağdıca verildi.

Şimşon Öç Alıyor

15Bölüm

¹ Bir süre sonra, buğday biçimi sırasında Şimşon bir oğlak alıp karısını ziyarete gitti. <<Karımın odasına girmek istiyorum>> dedi.

Ama kızın babası Şimşon'un girmesine izin vermedi. ² <<Ondan gerçekten nefret ettiğini sanıyordum>> dedi, <<Bu nedenle onu senin sağdıcaına verdim. Küçük kızkardeşi ondan daha güzel değil mi? Ablasının yerine onu al.>>

³ Şimşon, <<Bu kez Filistliler'e kötülük etsem de buna hakkım var>> dedi. ⁴ Kıra çıkıp üç yüz çakal yakaladı. Sonra çakalları çiftler çiftler kuyruk kuyruğa bağladı. Kuyruklarının arasına da birer çıra sıkıştırdı. ⁵ Çıraları tutuşturup çakalları Filistliler'in ekinlerinin arasına salıverdi. Böylece demetleri, ekinleri, bağları, zeytinlikleri yaktı.

⁶ Filistliler, <<Bunu kim yaptı?>> dediler, <<Yapsa yapsa, Timnalı'nın damadı Şimşon yapmıştır. Çünkü Timnalı karısını elinden alıp sağdıcaına verdi.>> Sonra gidip kadınla babasını yaktılar.

⁷ Şimşon onlara, <<Madem böyle yaptınız, sizden öcümü almadan duramam>> dedi.

⁸ Onlara acımasızca saldırarak çoğunu öldürdü, sonra Etam Kayalığı'na çekilip bir mağaraya sığındı. ⁹ Filistliler de gidip Yahuda'da ordugah kurdular, Lehi yöresine yayıldılar.

¹⁰ Yahudalılar, <<Neden bizimle savaşmaya geldiniz?>> diye sorunca, Filistliler, <<Şimşon'u yakalamaya geldik, bize yaptığının aynısını ona yapmak için buradayız>> diye karşılık verdiler. ¹¹ Yahudalılar'dan üç bin kişi, Etam Kayalığı'ndaki mağaraya giderek Şimşon'a, <<Filistliler'in bize egemen olduklarını bilmiyor musun? Nedir bu bize yaptığın?>> dediler.

Şimşon, <<Onlar bana ne yaptılarsa ben de onlara öyle yaptım>> diye karşılık verdi.

¹² <<Seni yakalayıp Filistliler'e teslim etmek için geldik>> dediler.

Şimşon, <<Beni öldürmeyeceğinize ant için>> dedi.

¹³ Onlar da, <<Olur, ama seni sıkıca bağlayıp onlara teslim edeceğiz>> dediler, <<Söz veriyoruz, seni öldürmeyeceğiz.>> Sonra onu iki yeni urganla bağlayıp mağaradan çıkardılar.

¹⁴ Şimşon Lehi'ye yaklaşınca, Filistliler bağırarak ona yöneldiler. RAB'bin Ruhu büyük bir güçle Şimşon'un üzerine indi. Şimşon'un kollarını saran urganlar yanan keten gibi dağıldı, elindeki bağlar çözüldü. ¹⁵ Şimşon yeni ölmüş bir eşeğin çene kemiğini eline alıp bununla bin kişiyi öldürdü. ¹⁶ Sonra şöyle dedi:

<<Bir eşeğin çene kemiğiyle,

İki eşek yığını yaptım,
Eşeğin çene kemiğiyle bin kişiyi öldürdüm.>>

¹⁷ Bunları söyledikten sonra çene kemiğini elinden attı. Oraya Ramat-Lehi*fk* adı verildi. ^{1k}15:17 <<Ramat-Lehi>>: <<Çene kemiği Tepesi>> anlamına gelir.

¹⁸ Şimşon ölesiye susamıştı. RAB'be şöyle yakardı: <<Kulunun eliyle büyük bir kurtuluş sağladın. Ama şimdi susuzluktan ölüp sünnetsizlerin* eline mi düşeceğim?>> ¹⁹ Bunun üzerine Tanrı Lehi'deki çukuru yardı. Çukurdan su fıskırdı. Şimşon suyu içince canlanıp güçlendi. Suyun çıktığı yere Eyn-Hakkore*fl* adını verdi. Pınar bugün de Lehi'de duruyor. ¹¹15:19 <<Eyn-Hakkore>>: <<Yalvaranın pınarı>> anlamına gelir.

²⁰ Şimşon Filistliler'in egemenliği sırasında İsraililer'e yirmi yıl önderlik yaptı.

Şimşon ile Delila

16Bölüm

¹ Şimşon bir gün Gazze'ye gitti. Orada gördüğü bir fahişenin evine girdi. ² Gazzeliler'e, <<Şimşon buraya geldi>> diye haber verilince çevreyi kuşattılar. Bütün gece kentin kapısında pusuya yattılar. <<Gün ağarınca onu öldürürüz>> diyerek gece boyunca yerlerinden kımıldamadılar.

³ Şimşon gece yarısına dek yattı. Gece yarısı kalktı, kent kapısının iki kanadıyla iki direğini tutup sürgüyle birlikte yerlerinden söktü. Hepsini omuzlayıp Hevron'un karşısındaki tepeye çıkardı.

⁴ Bir süre sonra Şimşon Sorek Vadisi'nde yaşayan Delila adında bir kadına aşık oldu.

⁵ Filist beyleri kadına gelip, <<Şimşon'un üstün gücünün kaynağı nedir, onu kandırıp öğrenmeye bak>> dediler, <<Böylece belki onu bağlar, etkisiz hale getirip yenebiliriz. Her birimiz sana bin yüzer parça gümüş*fm* vereceğiz.>> ^{mm}16:5 <<Bin yüz parça gümüş>>: Yaklaşık 12.7 kg. gümüş.

⁶ Bunun üzerine Delila Şimşon'a, <<Lütfen, söyle bana, bu üstün gücü nereden alıyorsun?>> diye sordu, <<Seni bağlayıp yenmek olası mı?>>

⁷ Şimşon, <<Beni kurumamış yedi taze sırimla bağlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum>> dedi.

⁸ Bunun üzerine Filist beyleri Delila'ya kurumamış yedi taze sırim getirdiler. Delila bunlarla Şimşon'u bağladı. ⁹ Adamları bitişik odada pusuya yatmıştı. Delila, <<Şimşon, Filistliler geldi!>> dedi. Şimşon sırimları ateş değdiğinde dağılıveren kendir lifleri gibi koparıp attı. Gücünün sırimını vermemişti.

¹⁰ Delila, <<Beni kandırdın, bana yalan söyledin>> dedi, <<Lütfen söyle bana, seni neyle bağlamalı?>>

¹¹ Şimşon, <<Beni hiç kullanılmamış yeni urganla sımsıkı bağlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum>> dedi.

¹² Böylece Delila yeni urgan alıp Şimşon'u bağladı. Sonra, <<Şimşon, Filistliler geldi!>> dedi. Adamlar hâlâ bitişik odada pusu kurmuş bekliyorlardı. Şimşon urganları iplik koparıp gibi koparıp kollarından sıyırdı.

¹³ Delila ona, <<Şimdiye kadar beni hep kandırdın, bana yalan söyledin>> dedi, <<Söyle bana, seni neyle bağlamalı?>>

Şimşon, <<Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum>> dedi.

¹⁴ Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu*fn*. Sonra, <<Şimşon, Filistliler geldi!>> dedi. Şimşon uykusundan uyandı, saçını tezgah kazığından ve kumaştan çekip kurtardı. ⁿⁿ16:13-14 *Septuaginta <<Şimşon <Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum> dedi. Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü*

dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu>>, Masoretik metin <<Şimşon kadına, <Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokursan> dedi. Kadın dokuyup kazıkla burdu>>.

¹⁵ Delila, <<Bana güvenmiyorsan nasıl olur da, <Seni seviyorum> diyorsun?>> dedi, <<Üç kezdir beni kandırıyorsun, üstün gücünün nereden geldiğini söylemiyorsun.>> ¹⁶ Bu sözlerle Şimşon'u sıkıştırıp günlerce başını ağrıttı. Sonunda Şimşon dayanamayıp ¹⁷ yüreğini kadına tümüyle açtı. <<Başıma hiç ustura değmedi>> dedi, <<Çünkü ben ana rahmindeyken Tanrı'ya adanmışım*. Tıraş olursam gücümü yitiririm. Sıradan bir adam gibi güçsüz olurum.>>

¹⁸ Delila Şimşon'un gerçeği söylediğini anlayınca haber gönderip Filist beylerini çağırttı. <<Bir kez daha gelin>> dedi, <<Şimşon bana gerçeği söyledi.>> Kadının yanına gelen Filist beyleri gümüşü de birlikte getirdiler. ¹⁹ Delila Şimşon'u dizleri üzerinde uyuttuktan sonra adamlardan birini çağırtıp başındaki yedi örgüyü kestirdi. Sonra alay ederek onu dürtüklemeye başladı. Çünkü Şimşon gücünü yitirmişti.

²⁰ Delila, <<Şimşon, Filistliler geldi!>> dedi. Şimşon uyandı ve, <<Her zamanki gibi kalkıp silkinirim>> diye düşündü. RAB'bin kendisinden ayrıldığını bilmiyordu.

²¹ Filistliler onu yakalayıp gözlerini oydu. Gazze'ye götürüp tunç* zincirlerle bağladılar, cezaevinde değirmen taşına koştular. ²² Bu arada Şimşon'un kesilen saçları uzamaya başladı.

Şimşon'un Ölümü

²³ Filist beyleri ilahları Dagon'un onuruna çok sayıda kurban kesip eğlenmek için toplandılar. <<İlahımız, düşmanımız Şimşon'u elimize teslim etti>> dediler. ²⁴ Halk Şimşon'u görünce kendi ilahlarını övmeye başladı.

<<İlahımız ülkemizi yakıp yıkan,
Birçoğumuzu öldüren
Düşmanımızı elimize teslim etti>>

diyorlardı.

²⁵ İyice coşunca, <<Şimşon'u getirin, bizi eğlendirsin>> dediler. Şimşon'u cezaevinden getirip oynatmaya başladılar, sonra sütunların arasında durdurdular. ²⁶ Şimşon, elinden tutan gence, <<Beni tapınağın damını taşıyan sütunların yanına götür de onlara yaslanayım>> dedi. ²⁷ Tapınak erkeklerle, kadınlarla doluydu. Bütün Filist beyleri de oradaydı. Üç bin kadar kadın erkek Şimşon'un oynayışını damdan seyrediyordu.

²⁸ Şimşon RAB'be yakarmaya başladı: <<Ey Egemen RAB, lütfen beni anımsa. Ey Tanrı, bir kez daha beni güçlendir; Filistliler'den bir vuruşta iki gözümün öcünü alayım.>> ²⁹ Sonra tapınağın damını taşıyan iki ana sütunun ortasında durup sağ eliyle birini, sol eliyle ötekini kavradı. ³⁰ <<Filistliler'le birlikte öleyim>> diyerek bütün gücüyle sütunlara yüklendi. Tapınak Filist beylerinin ve bütün içindekilerin üzerine çöktü. Böylece Şimşon ölürken, yaşamı boyunca öldürdüğünden daha çok insan öldürdü.

³¹ Şimşon'un kardeşleriyle babası Manoah'ın bütün ailesi onun ölüsünü almaya geldiler. Şimşon'u götürüp babasının Sora ile Eştaol arasındaki mezarına gömdüler. Şimşon İsrail'i yirmi yıl süreyle yönetmişti.

Mika'nın Putları

17Bölüm

¹ Efrayim'in dağlık bölgesinde Mika adında bir adam vardı. ² Mika annesine, <<Senden çalınan, lanetlediğini duyduğum bin yüz parça gümüş var ya, işte o gümüşler bende, onları ben çaldım>> dedi.

Annesi, <<RAB seni kutsasın, oğlum!>> dedi. ³ Mika bin yüz parça gümüşü annesine geri verdi.

Annesi, <<Oğlumun bir oyma put, bir de dökme put yaptırabilmesi için gümüşün tamamını RAB'be adıyorum>> dedi, <<Gümüşü sana geri veriyorum.>>

⁴ Gümüşü Mika'dan geri alan kadın, iki yüz parçasını ayırıp kuyumcuya verdi. Kuyumcu bundan bir oyma, bir de dökme put yaptı. Putlar Mika'nın evine götürüldü.

⁵ Mika'nın bir tapınma yeri vardı. Özel aile putları ve bir efod* yaptırmış, oğullarından birini de kâhinliğe atamıştı. ⁶ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes dilediğini yapıyordu.

⁷ Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nde, Yahudalı bir ailenin yanında geçici olarak yaşayan genç bir Levili vardı. ⁸ Adam yerleşecek başka bir yer bulmak üzere Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden ayrıldı. Efrayim'in dağlık bölgesinden geçerken Mika'nın evine geldi.

⁹ Mika, <<Nereden geliyorsun?>> diye sorunca adam, <<Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyorum, Levili'yim, yerleşecek yer arıyorum>> dedi.

¹⁰ Mika, <<Benimle kal>> dedi, <<Bana danışmanlık ve kâhinlik yap. Seni doyurur, yılda bir takım giysi, on parça da gümüş veririm.>> Levili kabul etti. ¹¹ Mika ile kalmaya razı oldu. Mika da ona oğlu gibi davrandı. ¹² Genç Levili'yi kâhinliğe atayarak evine aldı. ¹³ Mika, <<Şimdi biliyorum ki, RAB bana iyi davranacak>> dedi, <<Çünkü bir Levili kâhinim* var.>>

Danoğulları Layiş'e Yerleşiyor

18Bölüm

¹ O dönemde İsrail'de kral yoktu ve Dan oymağından olanlar yerleşecek yer arıyorlardı. Çünkü İsrail oymakları arasında kendilerine düşen payı henüz almamışlardı. ² Böylece kendi boylarından, Sora ve Eştaol kentlerinden beş cesur savaşçıyı toprakları araştırıp bilgi toplamak üzere yola çıkardılar. Onlara, <<Gidin, toprakları araştırın>> dediler.

Adamlar Efrayim'in dağlık bölgesinde bulunan Mika'nın evine gelip geceyi orada geçirdiler. ³ Mika'nın evinin yanındayken genç Levili'nin sesini tanıdılar. Eve yaklaşarak ona, <<Seni buraya kim getirdi? Burada ne yapıyorsun? Burada ne işin var?>> diye sordular.

⁴ Levili Mika'nın kendisi için yaptıklarını anlattı. <<Bana verdiği ücrete karşılık ona kâhinlik ediyorum>> dedi.

⁵ Adamlar, <<Lütfen Tanrı'ya danış, bu yolculuğumuz başarılı olacak mı, bilelim>> dediler.

⁶ Kâhin, <<Esenlikle gidin, Tanrı yolculuğunuzu onaylıyor>> diye yanıtladı.

⁷ Böylece beş adam yola çıkıp Layiş'e vardılar. Kent halkının Saydahlılar gibi kaygıdan uzak, esenlik ve güvenlik içinde yaşadığını gördüler. Yörede onlara egemen olan, baskı yapan kimse yoktu. Saydahlılar'dan uzaktaydılar, başka kimseyle de ilişkileri yoktu.

⁸ Sonra adamlar Sora ve Eştaol'a, soydaşlarının yanına döndüler. Soydaşları, <<Ne öğrendiniz?>> diye sordular.

⁹ Adamlar, <<Haydi, onlara saldıralım>> dediler, <<Ülkeyi gördük, toprağı çok güzel. Ne duruyorsunuz? Gecikmeden gidip ülkeyi sahiplenin. ¹⁰ Oraya vardığınızda halkın her şeyden habersiz olduğunu göreceksiniz. Tanrı'nın elinize teslim ettiği bu ülke çok geniş; öyle bir yer ki, hiçbir eksigi yok.>>

¹¹ Bunun üzerine Dan oymağından altı yüz kişi silahlarını kuşanıp Sora ve Eştaol'dan yola çıktı. ¹² Gidip Yahuda'nın Kiryat-Yearim Kenti yakınında ordugah kurdular. Bu nedenle Kiryat-Yearim'in batısındaki bu yer bugün de Mahane-Dan*fo* diye anılıyor.

¹³ Buradan Efrayim'in dağlık bölgesine geçip Mika'nın evine gittiler. ^{18:12} <<Mahane-Dan>>: <<Dan ordugahı>> anlamına gelir.

¹⁴ Layiş yöresini araştırmaya gitmiş olan beş adam soydaşlarına, <<Bu evlerden birinde bir efod*, özel aile putları, bir oyma, bir de dökme put olduğunu biliyor musunuz?>> dediler, <<Ne yapacağınıza siz karar verin.>> ¹⁵ Bunun üzerine halk genç Levili'nin kaldığı Mika'nın evine yöneldi. Eve girip Levili'ye hal hatır sordular. ¹⁶ Silahlarını kuşanmış altı yüz Danlı dış kapının önüne yığılmıştı. ¹⁷ Yöreyi araştırmış olan beş adam içeri girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldılar. Kâhinle silah kuşanmış altı yüz kişiye dış kapının önünde

duruyordu.

¹⁸ Adamların Mika'nın evine girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldığını gören kâhin, <<Ne yapıyorsunuz?>> diye sordu.

¹⁹ Adamlar, <<Sus, sesini çıkarma>> dediler, <<Bizimle gel. Bize danışmanlık ve kâhinlik yap. Bir adamın evinde kâhinlik etmek mi iyi, yoksa İsrail'in bir boyuna, bir oymağına kâhinlik etmek mi?>> ²⁰ Kâhinin yüreği sevinçle doldu. Efodu, özel putları, oyma putu alıp topluluğun ortasında yürümeye başladı. ²¹ Topluluk çocuklarını, hayvanlarını, değerli eşyalarını alıp yola çıktı.

²² Danoğulları Mika'nın evinden biraz uzaklaştıktan sonra, Mika'nın komşuları toplanıp onlara yetiştiler. ²³ Bağırıp çağırmaya başladılar. Danoğulları dönüp Mika'ya, <<Ne oldu, neden adamlarını toplayıp geldin?>> dediler.

²⁴ Mika, <<Kâhinimi, yaptırdığım putları alıp gittiniz>> dedi, <<Bana ne kaldı ki? Bir de, <Ne oldu?> diye soruyorsunuz.>>

²⁵ <<Kes sesini!>> dediler, <<Yoksa öfkeli adamlarımız saldırıp seni de, aileni de öldürür.>> ²⁶ Sonra yollarına devam ettiler. Mika onların kendisinden daha güçlü olduğunu görünce dönüp evine gitti.

²⁷ Danoğulları Mika'nın yaptırdığı putları ve kâhini yanlarına alarak Layiş üzerine yürüdüler. Barışçıl ve her şeyden habersiz olan kent halkını kılıçtan geçirip kenti ateşe verdiler. ²⁸ Beytrehov yakınındaki vadide bulunan Layiş Kenti'nin yardımına gelen olmadı. Çünkü kent Sayda'dan uzaktı, başka bir kentle de ilişkisi yoktu. Danoğulları kenti yeniden inşa ederek oraya yerleştiler. ²⁹ Yakup'un oğlu olan ataları Dan'ın anısına kente Dan adını verdiler. Kentin eski adı Layiş'ti. ³⁰ Oyma putu oraya diktiler. Musa oğlu*fö* Gerşom oğlu Yonatan ile oğulları sürgüne kadar onlara kâhinlik ettiler. ³¹ Tanrı'nın Tapınağı Şilo'da olduğu sürece Mika'nın yaptırdığı puta taptılar. ^{ö5}18:30 Bazı Septuaginta elyazmaları, Vulgata ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre <<Musa oğlu>>, Masoretik metin <<Manaşşe oğlu>>.

Levili ile Cariyesi

19Bölüm

¹ İsrail'in kralsız olduğu o dönemde Efrayim'in dağlık bölgesinin ücra yerinde yaşayan bir Levili vardı. Adam Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden kendisine bir cariye almıştı. ²⁻³ Ama kadın onu başka erkeklerle aldattı. Sonra adamı bırakıp Yahuda'ya, babasının Beytlehem'deki evine döndü. Kadın dört ay orada kaldıktan sonra kocası kalkıp onun yanına gitti. Gönlünü hoş edip onu geri getirmek istiyordu. Yanında uşağı ve iki de eşek vardı. Kadın onu babasının evine götürdü. Kayınbaba damadını görünce onu sevinçle karşıladı. ⁴ Yanında alıkoydu. Adam onların evinde üç gün kaldı, onlarla birlikte yedi, içti ve orada geceledi.

⁵ Dördüncü günün sabahı erkenden kalktılar. Kızın babası gitmeye hazırlanan damadına, <<Rahatına bak, bir lokma ekmek ye, sonra gidersiniz>> dedi. ⁶ İki oturup birlikte yiyip içtiler. Kayınbaba, <<Lütfen bu gece de kal, keyfine bak>> dedi. ⁷ Damat gitmek üzere ayağa kalkınca kayınbabası ısrarla kalmasını istedi; damat da geceyi orada geçirdi. ⁸ Beşinci gün gitmek üzere erkenden kalktı. Kayınbaba, <<Rahatına bak, bir şeyler ye; öğleden sonra gidersiniz>> dedi. İki birlikte yemek yediler.

⁹ Damat, cariyesi ve uşağıyla birlikte gitmek için ayağa kalkınca, kayınbaba, <<Bak, akşam oluyor, lütfen geceyi burada geçirin>> dedi, <<Gün batmak üzere. Geceyi burada geçirin, keyfinize bakın. Yarın erkenden kalkıp yola çıkar, evine gidersin.>> ¹⁰ Ama adam orada geceleme istemedi. Cariyesini alıp palan vurulmuş iki eşekle yola çıktı. Yevus'un -Yeruşalim'in- karşısında bir yere geldiler.

¹¹ Yevus'a yaklaştıklarında gün batmak üzereydi. Uşak efendisine, <<Yevuslular'ın bu kentine girip geceyi orada geçirelim>> dedi.

¹² Efendisi, <<İsrailliler'e ait olmayan yabancı bir kente girmeyeceğiz>> dedi, <<Giva'ya gideceğiz.>> ¹³ Sonra ekledi: <<Haydi Giva'ya ya da Rama'ya ulaşmaya çalışalım. Bunlardan birinde geceleriz.>> ¹⁴ Böylece yollarına devam ettiler. Benyamınliler'in Giva Kenti'ne yaklaştıklarında güneş batmıştı. ¹⁵ Geceyi geçirmek için Giva'ya giden yola saptılar. Varıp kentin meydanında konakladılar. Çünkü hiç kimse onları evine almadı.

¹⁶ Akşam saatlerinde yaşlı bir adam tarladaki işinden dönüyordu. Efrayim'in dağlık bölgesindedi. Giva'da oturuyordu. Kent halkı ise Benyamınli'ydi. ¹⁷ Yaşlı adam kent meydanındaki yolcuları görünce Levili'ye, <<Nereden geliyor, nereye gidiyorsunuz?>> diye sordu.

¹⁸ Levili, <<Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyor, Efrayim'in dağlık bölgesinde uzak bir yere gidiyoruz>> dedi, <<Ben oralıyım. Beytlehem'e gitmiştim. Şimdi RAB'bin evine dönüyorum. Ama kimse bizi evine almadı. ¹⁹ Eşeklerimiz için yem ve saman, kendim, cariyem ve uşağım için ekmek ve şarap var. Hepimiz sana hizmet etmeye hazırız. Hiçbir eksikliğimiz yok.>>

²⁰ Yaşlı adam, <<Gönlün rahat olsun>> dedi, <<Her ihtiyacını ben karşılayacağım. Geceyi meydanda geçirmeyin.>> ²¹ Onları evine götürdü, eşeklerine yem verdi. Konuklar ayaklarını yıkadıktan sonra yiyip içtiler.

²² Onlar dinlenirken kentin serserileri evi kuşattı. Kapıya var güçleriyle vurarak yaşlı ev sahibine, <<Evine gelen o adamı dışarı çıkar, onunla yatalım>> diye bağrdılar.

²³ Ev sahibi dışarıya çıkıp onların yanına gitti. <<Hayır, kardeşlerim, rica ediyorum böyle bir kötülük yapmayın>> dedi, <<Madem adam evime gelip konuğum oldu, böyle bir alçaklık yapmayın. ²⁴ Bakın, daha erkek eli değmemiş kızımın adamın cariyesi içerde. Onları dışarı çıkarayım, onlarla yatın, onlara dilediğinizi yapın. Ama adama bu kötülüğü yapmayın.>>

²⁵ Ne var ki, adamlar onu dinlemediler. Bunun üzerine Levili cariyesini zorla dışarı çıkarıp onlara teslim etti. Adamlar bütün gece, sabaha dek kadınıla yattılar, onun ırzına geçtiler. Şafak sökerken onu salıverdiler. ²⁶ Kadın gün ağarırken efendisinin kaldığı evin kapısına geldi, düşüp yere yığıldı. Ortalık aydınlanıncaya dek öylece kaldı.

²⁷ Sabahleyin kalkan adam, yoluna devam etmek üzere kapıyı açtı. Elleri eşğin üzerinde, yerde boylu boyunca yatan cariyesini görünce, ²⁸ kadına, <<Kalk, gidelim>> dedi. Kadın yanıt vermedi. Bunun üzerine adam onu eşeğe bindirip evine doğru yola çıktı.

²⁹ Eve varınca eline bir bıçak aldı, cariyesinin cesedini on iki parçaya bölüp İsrail'in on iki oynağına dağıttı. ³⁰ Bunu her gören, <<İsrailliler Mısır'dan çıktığından beri böyle bir şey olmamış, görülmemiştir>> dedi, <<Düşünün taşının, ne yapmamız gerek, söyleyin.>>

Benyaminoğulları'na Karşı Savaş

20Bölüm

¹ Gilat başta olmak üzere Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, bütün İsrail halkı yola çıkıp Mispada, RAB'bin önünde tek beden gibi toplandı. ² Tanrı halkı İsrail'in bütün oymak önderleri bu toplantıda hazır bulundular. Eli kılıç tutan dört yüz bin yayaydılar. ³ -Bu arada Benyaminoğulları İsraililer'in Mispada toplandığını duydular.- İsraililer, <<Anlatın bize, bu korkunç olay nasıl oldu?>> diye sordular.

⁴ Öldürülen kadının Levili kocası şöyle yanıtladı: <<Cariyemle birlikte geceyi geçirmek üzere Benyamın bölgesinin Giva Kenti'ne girdik. ⁵ Giva'dan bazı adamlar gece beni öldürmeyi tasarlayarak gelip evi kuşattılar. Cariyemin ırzına geçtiler, ölümüne neden oldular. ⁶ Onun ölüsünü alıp parçaladım, her bir parçasını İsrail'in mülk aldığı bir bölgeye gönderdim. Çünkü bu alçakça rezalet İsrail'de işlendi. ⁷ Ey İsraililer! İşte hepimiz buradasınız. Düşünceniz, kararınız nedir, söyleyin.>>

⁸ Oradakilerin hepsi ağız birliği etmişçesine, <<Bizden hiç kimse çadırına gitmeyecek, evine dönmeyecek>> dediler, ⁹ <<Yapacağımız şu: Giva'ya kura ile saldıracağız. ¹⁰ Halka

yiyecek sağlamak için bütün İsrail oymaklarından nüfuslarına göre, her yüz kişiden on, bin kişiden yüz, on bin kişiden bin kişi seçeceğiz. Bunlar Benyamin'in Giva Kenti'ne geldiklerinde kentlilerden İsrail'de yaptıkları bu alçaklığın öcünü alsınlar.>>

¹¹ Giva'ya karşı toplanmış olan İsraililer tam bir birlik içindeydi.

¹² İsrail oymakları, Benyamin oymağına adamlar göndererek, <<Aranızda yapılan bu alçaklık nedir?>> diye sordular, ¹³ <<Giva'daki o serserileri bize hemen teslim edin. Onları öldürüp İsrail'deki kötülüğün kökünü kazıyalım.>>

Ama Benyaminogulları İsraili kardeşlerini dinlemediler. ¹⁴ İsraililer'le savaşmak üzere öbür kentlerden akın akın Giva'ya geldiler. ¹⁵ Giva halkından olan yedi yüz seçme adam dışında, öbür kentlerden gelen ve eli kılıç tutan Benyaminogulları'nın sayısı o gün yirmi altı bini buldu. ¹⁶ Solak olan yedi yüz seçme adam da bunların arasındaydı. Hepsisi de bir kılı sapanla vuracak kadar iyi nişancıydı.

¹⁷ Benyaminogulları'nın yanısıra İsraililer de sayıldı. Eli kılıç tutan dört yüz bin askerleri vardı. Hepsisi de yaman savaşçılardı.

¹⁸ Beytel'e çıkan İsraililer Tanrı'ya, <<Benyaminogulları'na karşı önce hangimiz savaşacak?>> diye sordular.

RAB, <<Önce Yahudaogulları savaşacak>> dedi.

¹⁹ İsraililer sabah kalkıp Giva'nın karşısında ordugah kurdular. ²⁰ Benyaminogulları'yla savaşmak üzere ilerleyip Giva'da savaş düzenine girdiler. ²¹ Giva'dan çıkan Benyaminogulları, o gün İsraililer'den yirmi iki bin kişiyi yere serdiler. ²² Ama İsraililer birbirlerini yüreklendirerek önceki gün savaş düzenine girdikleri yerde mevzilendiler. ²³ Sonra Beytel'de RAB'bin önünde akşama dek ağladılar. RAB'be, <<Kardeşlerimiz olan Benyaminogulları'yla yine savaşmaya çıkalım mı?>> diye sordular.

RAB, <<Evet, onlarla savaşın>> dedi.

²⁴ Bunun üzerine İsraililer ikinci gün yine Benyaminogulları'na yaklaştılar.

²⁵ Benyaminogulları da aynı gün Giva'dan onların üzerine yürüyerek on sekiz bin kişiyi daha yere serdiler. Ölenlerin hepsi eli kılıç tutan savaşçılardı.

²⁶ Bütün İsraililer, bütün halk çekilip Beytel'e döndü. Orada, RAB'bin önünde durup ağladılar, o gün akşama dek oruç* tuttular. RAB'be yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundular. ²⁷⁻²⁸ Tanrı'nın Antlaşma Sandığı* o sırada Beytel'deydi. Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas o sırada sandığın önünde görev yapıyordu. İsraililer RAB'be, <<Kardeşimiz Benyaminogulları'yla savaşmaya devam edelim mi, yoksa vaz mı geçelim?>> diye sordular.

RAB, <<Savaşın>> dedi, <<Çünkü onları yarın elinize teslim edeceğim.>>

²⁹ İsraililer dört bir yandan Giva'nın çevresinde pusuya yattılar. ³⁰ Üçüncü gün Benyaminogulları'na karşı harekete geçerek önceki gibi kentin karşısında savaş düzenine girdiler. ³¹ Saldırıya geçen Benyaminogulları kentten epey uzaklaştılar. Beytel'e ve Giva'ya giden ana yollarda, kırlarda önceki çarpışmalarda olduğu gibi İsraililer'e kayıplar verdirilmeye başladılar; otuz kadarını öldürdüler.

³²⁻³³ <<Geçen seferki gibi onları yine bozguna uğratıyoruz>> dediler. İsraililer ise birbirlerine, <<Kaçalım da onları kentten uzağa, ana yollara çekelim>> diyerek buldukları yerden çıkıp Baal-Tamar'da savaş düzenine girdiler. Giva'nın batısında*fp* pusuya yatanlar da birden yerlerinden fırladı. ³⁴ Böylece bütün İsrail'den seçme on bin kişi Giva'ya cepheden saldırdı. Savaş iyice kızışmıştı.

Benyaminogulları başlarına gelecek felaketten habersizdi. ³⁵ RAB onları İsrail'in önünde bozguna uğrattı. İsraililer o gün Benyaminogulları'ndan eli kılıç tutan yirmi beş bin yüz kişiyi öldürdüler. ^{PP20:32-33} *Bazı Septuaginta elyazmaları <<Giva'nın batısında>>, Masoretik metin <<Geva'nın açıklığında>>.*

³⁶ Benyaminogulları yenildiklerini anladılar. İsraililer onların geçmesine izin verdiler; çünkü Giva çevresinde pusuda yatanlara güveniyorlardı. ³⁷ Pusudakiler ansızın Giva'ya

saldırdılar. Bütün kente dağılarak halkı kılıçtan geçirdiler.³⁸ Pusuya yatanlarla öbür İsraililer arasında bir işaret kararlaştırılmıştı: Kenti ateşe verip büyük bir duman bulutu oluşturacaklardı.³⁹ O zaman savaş alanındaki İsraililer birden geri dönecekti.

Bu arada Benyaminoğulları İsraililer'e kayıplar verdimeye başlamış, otuz kadarını vurmuşlardı. Daha önceki savaşta olduğu gibi, İsraililer'i kesin bir bozguna uğrattıklarını sandılar.⁴⁰ Ama dönüp kente baktıklarında orada hortum gibi göğe yükselen duman bulutunu gördüler. Yanan kentin dumanı göğü kaplamıştı.⁴¹ İsraililer'in döndüğünü gören Benyaminoğulları paniğe kapıldı. Çünkü başlarına gelecek felaketi sezmişlerdi.⁴² İsraililer'in önüsıra kırlara doğru yöneldilerse de savaştan kaçamadılar. Çeşitli kentlerden çıkagelen İsraililer onları kuşatıp yok etti.⁴³ Geri kalan Benyaminoğulları'nı kovaladılar. Giva'nın doğusunda konakladıkları yere dek onları yol boyunca vurup yere serdiler.

⁴⁴ Benyaminoğulları'ndan on sekiz bin kişi vuruldu. Hepsi de yiğit savaşçılardı.⁴⁵ Sağ kalanlar dönüp kırlara, Rimmon Kayalığı'na doğru kaçmaya başladı. İsraililer yol boyunca bunlardan beş bin kişi daha öldürdü. Gidom'a kadar onları adım adım izleyerek iki binini daha vurup yere serdiler.

⁴⁶ O gün Benyaminoğulları'ndan öldürülenlerin toplam sayısı yirmi beş bin kişiyi buldu. Hepsi de eli kılıç tutan yiğit savaşçılardı.⁴⁷ Kırlara kaçıp Rimmon Kayalığı'na sığınanların sayısı altı yüzdü. Kayalıkta dört ay kaldılar.⁴⁸ İsraililer Benyamin kentlerine döndüler; insanları, hayvanları ve oradaki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler, rastladıkları bütün kentleri ateşe verdiler.

Benyaminoğulları'nın Evlendirilmesi

21Bölüm

¹ İsraililer Misp'a'da, <<Bizden hiç kimse Benyaminoğulları'na kız vermeyecek>> diye ant içmişlerdi.

² Halk Beytel'e geldi. Akşama dek orada, Tanrı'nın önünde oturup hıçkırma hıçkırma ağladılar.³ <<Ey İsrail'in Tanrısı RAB!>> dediler, <<Bugün İsrail'den bir oymağın eksilmesine yol açan böyle bir şey neden oldu?>>

⁴ Ertesi gün erkenden kalkıp bir sunak yaptılar, orada yakmalık sunular* ve esenlik sunuları* sundular.

⁵ İsraililer, <<RAB'bin önüne çıkmak üzere toplandığımızda İsrail oymaklarından bize kimler katılmadı?>> diye sordular. Çünkü Misp'a'da, RAB'bin önünde toplandıklarında kendilerine katılmayanların kesinlikle öldürüleceğine dair ant içmişlerdi.

⁶ İsraililer Benyaminli kardeşleri için çok üzüyorlardı. <<İsrail bugün bir oymağın yitirdi>> dediler,⁷ <<Sağ kalanlara eş olacak kızları bulmak için ne yapsak? Çünkü kızlarımızdan hiçbirini onlara eş olarak vermeyeceğimize RAB'bin adına ant içtik.>>

⁸ Sonra, <<Misp'a'ya, RAB'bin önüne İsrail oymaklarından kim çıkmadı?>> diye sordular. Böylece Yaveş-Gilat'tan toplantıya, ordugaha kimsenin gelmediği ortaya çıktı.⁹ Çünkü gelenler sayıldığında Yaveş-Gilat'tan kimsenin olmadığı anlaşılmıştı.

¹⁰ Bunun üzerine topluluk Yaveş-Gilat halkının üzerine on iki bin yiğit savaşçı gönderdi. <<Gidin, Yaveş-Gilat halkını, kadın, çoluk çocuk demeden kılıçtan geçirin>> dediler,¹¹ <<Yapacağınız şu: Her erkeği ve erkek eli değmiş her kadını öldüreceksiniz.>>¹² Yaveş-Gilat halkı arasında erkek eli değmemiş dört yüz kız bulup Kenan topraklarında bulunan Şilo'daki ordugaha getirdiler.

¹³ Ardından bütün topluluk Rimmon Kayalığı'ndaki Benyaminoğulları'na aracılar göndererek barış yapmayı önerdi.¹⁴ Bunun üzerine Benyaminoğulları döndü. Topluluk Yaveş-Gilat halkından sağ bırakılan kızları onlara eş olarak verdi. Ama kızların sayısı Benyaminoğulları için yine de yeterli değildi.

¹⁵ İsrail halkı Benyaminoğulları'nın durumuna çok üzülyordu. Çünkü RAB İsrail

oymakları arasında birliği bozmuştu. ¹⁶ Topluluğun ileri gelenleri, <<Benyaminogulları'nın kadınları öldürüldüğüne göre, kalan erkeklere eş bulmak için ne yapsak?>> diyorlardı, ¹⁷ <<İsrail'den bir oymağın yok olup gitmemesi için sağ kalan Benyaminogulları'nın mirasçıları olmalı. ¹⁸ Biz onlara kızlarımızdan eş veremeyiz. Çünkü Benyaminogulları'na kız veren her İsraili lanetlenecek diye ant içtik.>> ¹⁹ Sonra, <<Bakın, Şilo'da her yıl RAB adına bir şölen düzenleniyor>> diye eklediler. Şilo Beytel'in kuzeyinde, Beytel'den Şkem'e giden yolun doğusunda, Levona'nın güneyindedir.

²⁰ Böylece Benyaminogulları'na, <<Gidip bağlarda gizlenin>> diye öğüt verdiler, ²¹ <<Gözünüzü açık tutun. Şilolu kızlar dans etmeye kalkınca bağlardan fırlayıp onlardan kendinize birer eş kapın ve Benyamin topraklarına götürün. ²² Kızların babaları ya da erkek kardeşleri bize yakınmaya gelirse, <Benyaminogulları'nı hatırimız için bağışlayın> diyeceğiz, <Savaşarak aldığımız kızlar hepsine yetmedi. Siz de kendi kızlarınızı isteyerek vermediğimize göre suçlu sayılmazsınız.> >>

²³ Benyaminogulları da böyle yaptılar. Kızlar dans ederken her erkek bir kız kapıp götürdü. Kendi topraklarına gittiler, kentlerini onarıp yerleştiler.

²⁴ Ardından İsraililer de oradan ayrılıp kendi topraklarına, oymaklarına, ailelerine döndüler.

²⁵ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes dilediğini yapıyordu.